

ROS. 604.3.2013

Rada Miejska Łomży

W załączeniu przedkładam Informację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Łomża w roku 2012 i wnoszę o jej przyjęcie.

Do referowania przedkładanego materiału proponuję zaprosić Panią Agnieszkę Grzeszczuk - Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży.

Jednocześnie informuję, że tut. Urząd wystąpił również do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łomży i Kierownika Delegatury w Łomży Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Białymstoku, z prośbą o przygotowanie informacji z działalności Inspektoratów na terenie miasta Łomża, jednakże ci nie przedłożyli informacji.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

mgr Benjamin J. Dobosz
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

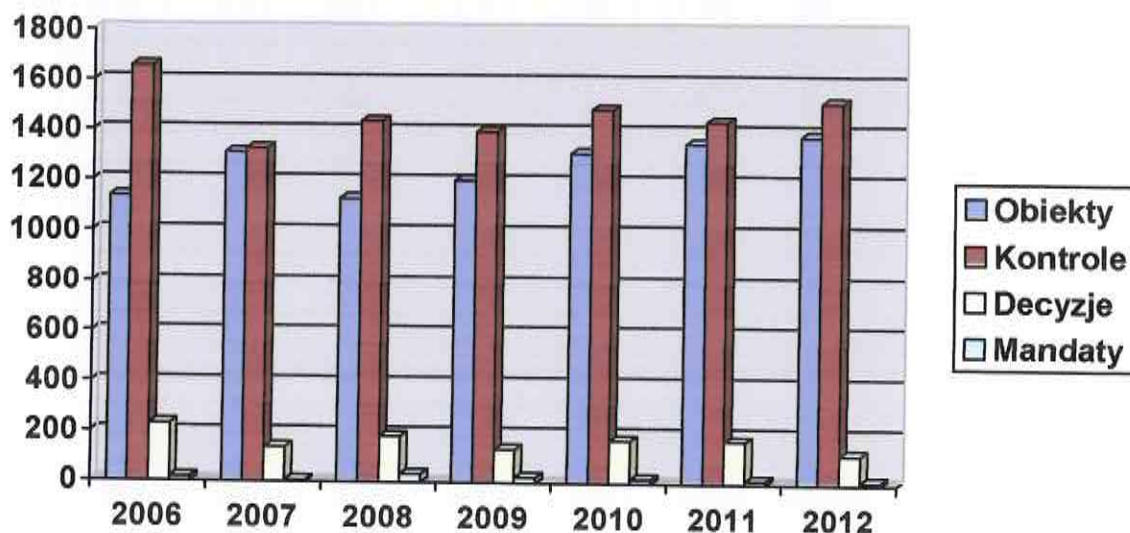
INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA ŁOMŻA
W 2012 ROKU

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łomży, jako jednostka organizacyjna Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje swoje zadania na terenie powiatu grodzkiego (Łomża) i ziemskiego (powiat łomżyński). Cel wskazany powyżej jest realizowany poprzez działalność kontrolno-inspekcyjną oraz oświatowo-zdrowotną.

Podstawą do prowadzonej działalności jest plan pracy sporządzony w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego na dany rok i przez niego zatwierdzony. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w 2012r. w powiecie grodzkim przeprowadzili w istniejących 1378 (1349 w 2011r.) obiektach 1513 kontrole (1435 w 2011r.). W celu przymuszenia do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wydano 118 (169 w 2011r.) decyzji administracyjnych. Z powodu zaniedbań higienicznych ukarano 10 osób (14 w 2011r.) mandatami karnymi o wartości 2100 zł (2300 zł w 2011r.).

	Lata						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obiekty	1136	1311	1127	1200	1310	1349	1378
Kontrole	1656	1326	1435	1394	1482	1435	1513
Decyzje	230	138	183	133	171	169	118
Mandaty	17/2300	5/1000	31/6250	21/3700	16/3100	14/2300	10/2100

Wykres 1. Porównanie danych dotyczących działalności kontrolnej na przestrzeni lat 2006-2012

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym kierunkiem działalności w zakresie promocji zdrowia jest inicjowanie, organizowanie, koordynowanie oraz nadzór nad działalnością w zakresie promocji zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób.

Gwałtowny wzrost liczby czynników powodujących bezpośrednie i pośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego wymusza podejmowanie działań, które mają na celu:

- upowszechnianie informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych,

o motywowanie do podejmowania wysiłku na rzecz ochrony własnego zdrowia. Służą temu realizowane programy prozdrowotne (w placówkach oświatowych, podmiotach leczniczych i środowisku pracy), akcje i kampanie informacyjno-edukacyjne skierowane do celowanych grup odbiorców (np. kobiet ciężarnych) i/lub ogółu społeczeństwa, szkolenia tematyczne dla różnych grup społeczno-zawodowych, a także imprezy plenerowe, ekspozycje form wizualnych i informacje upowszechniane za pośrednictwem mediów lokalnych. Wszelkie inicjatywy w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną wynikają ze zdiagnozowanych problemów zdrowotnych w skali globalnej, krajowej lub lokalnej. Kierunki działań profilaktycznych wytycza zatem Światowa Organizacja Zdrowia, Ministerstwo Zdrowia, Główny Inspektor Sanitarny oraz sytuacja epidemiologiczna w powiecie łomżyńskim.

Zestawienie programów edukacyjnych realizowanych w 2011 i 2012 roku z liczbą odbiorców:

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa programu</i>	<i>Ilość odbiorców w roku 2011</i>	<i>Ilość odbiorców w roku 2012</i>
1.	Program " Trzymaj Formę ,,	1701 uczniów i 978 rodziców	1819 uczniów i 758 rodziców
2.	Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu	6972 odbiorców, w tym uczniowie w placówkach szkolnych stanowili 3986 osób	18.268 odbiorców, w tym uczniowie w placówkach szkolnych stanowili 12.154 osób
3.	Program przedszkolnej edukacji antynikotynowej pt. „Czyste powietrze wokół nas”	754 dzieci 5-6 letnich i 544 rodziców	766 dzieci 5-6 letnich i 517 rodziców
4.	Program edukacji antytytoniowej pt. „Nie pal przy mnie, proszę”	1363 uczniów klas I-III oraz 681 rodziców w 7 szkołach podstawowych.	902 uczniów klas I-III oraz 84 rodziców w 5 szkołach podstawowych.
5.	Program edukacyjny pn. „Znajdź właściwe rozwiązanie”	1605 uczniów i 495 rodziców w 6 szkołach podstawowych i 6 gimnazjach	1026 uczniów i 389 rodziców w 6 szkołach podstawowych i 6 gimnazjach
6.	Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS	3490 odbiorców, w tym 2530 uczniów w 14 szkołach i 960 pacjentów w 7 podmiotach leczniczych	3719 uczniów w 19 szkołach i 1085 pacjentów w 9 podmiotach leczniczych
7.	„Odświeżamy Nasze Miasta.TOB3CIT (Tobacco Free Cities)”	Program realizowany od 2012r.	Populacja ludzi dorosłych społeczności miasta Łomży około 25.000

“Trzymaj Formę” - program dotyczący promowania prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej wśród młodzieży szkolnej realizowany był w :

- o 7 szkołach gimnazjalnych, co stanowiło 77,7% wszystkich gimnazjów (9) powiatu grodzkiego oraz
- o 3 szkołach podstawowych, co stanowiło 42,8% szkół tego typu (7).

W ramach VI edycji w przedsięwzięciach edukacyjno- informacyjnych uczestniczyło 1187 uczniów gimnazjalnych, 632 uczniów szkół podstawowych. W zadaniach udział wzięło 758 rodziców. Program zyskał akceptację dyrektorów szkół i zainteresowanie koordynatorów, realizatorów, a także odbiorców. W realizacji zadań zastosowano wiele ciekawych form i metod pracy. Ogólnie program “Trzymaj Formę” był postrzegany pozytywnie i niemal

wszyscy realizatorzy stwierdzili, iż oprzyrządowanie programu jest atrakcyjne i dobre, a pozostawiona otwartość i dowolność w doborze środków i metod stwarzały możliwości do kreatywności uczestników zgodnych z potrzebami w środowiskach szkolnych. Trudności w realizacji zadań zgłaszane przez koordynatorów to przede wszystkim brak funduszy na wykonanie zadań. Realizatorzy dostrzegali potrzebę kontynuacji programu w następnych latach oraz nawiązanie współpracy z samorządem lokalnym w tym zakresie.

Profilaktyka palenia tytoniu i chorób odtytoniowych

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną powiatu łomżyńskiego realizowane były w oparciu o zapisy Krajowego Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu na lata 2010 – 2013 i miały na celu:

- a) zmianę klimatu społecznego i zachowań w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe populacyjne działania informacyjno-edukacyjne,
- b) zapobieganie paleniu tytoniu przez dzieci i młodzież poprzez realizację programów propagujących modę na niepalenie,
- c) upowszechnianie programów edukacyjnych i interwencyjnych w zakładach pracy i placówkach użyteczności publicznej oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy antytytoniowej.

Zgodnie z celami i założeniami Krajowego Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, w minionym roku PIS aktywnie starała się włączyć wszystkie placówki oświatowo- wychowawcze i zakłady służby zdrowia do realizacji zadań w ramach programu. W programie uczestniczyło 19 placówek oświatowo -wychowawczych obejmując oddziaływaniami 12 154 uczniów, w tym 6 szkół podstawowych, 1 gimnazjum i 12 szkół ponadpodstawowych. Działania realizowało także 9 podmiotów leczniczych z liczbą odbiorców 6 114 osób.

Obchody Światowego Dnia bez Papierosa obejmowały działania od maja do końca sierpnia, a skierowane były do całej społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem kobiet planujących ciążę, ciężarnych i młodych matek. Ich celem było dostarczenie wiedzy o wpływie dymu tytoniowego na zdrowie kobiet i ich potomstwa, motywowanie społeczeństwa do zaprzestania palenia tytoniu i promowanie mody na niepalenie. W realizacji obu przedsięwzięć udział wzięło: 18 szkół różnych typów z liczbą odbiorców 5 437 i 9 podmiotów leczniczych z liczbą odbiorców 2719.

W ramach akcji zorganizowano i przeprowadzono wiele atrakcyjnych form aktywizujących społeczność lokalną do udziału. Były to: konkursy wiedzy, plastyczne, happeningi, pikniki rodzinne, imprezy rekreacyjno-sportowe, wykłady, prelekcje, pogadanki, filmy i prezentacje multimedialne skierowane do uczniów i ich rodziców w szkołach oraz w podmiotach leczniczych.

Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia

Działania w tym zakresie skierowane były do ogólnej populacji społeczeństwa. Realizacja zadań trwała przez cały listopad ubiegłego roku. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto:

- o 21 placówek oświatowo-wychowawczych z liczbą odbiorców – 6 434 osób (uczniowie i ich rodzice, nauczyciele);
- o 8 podmiotów leczniczych z liczbą odbiorców 2 451 osób (pacjenci korzystający z usług medycznych);

Obok bardzo różnorodnych i ciekawych form w edukacji społeczności szkolnych i w podmiotach leczniczych, najbardziej istotnym zadaniem było wdrożenie znowelizowanej ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przesłał w/w z obowiązkiem jej realizacji we wszystkich placówkach oświatowo-wychowawczych i podmiotach leczniczych w Łomży.

Obie akcje zostały nagłośnione w lokalnych mediach, do których wystosowano informacje zachęcające do współuczestnictwa w przedsięwzięciach.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej - „Czyste powietrze wokół nas”

W roku szkolnym 2011/2012 program realizowano w 9 przedszkolach. Była to IV edycja, która w założeniach określała objęcie programem 50% placówek w powiecie. W efekcie w programie uczestniczyło 69% przedszkoli (z 13 istniejących przedszkoli). Program edukacyjny przeznaczony jest dla najstarszej grupy wiekowej przedszkolaków i umożliwia wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. W minionym roku szkolnym działaniami objęto 664 dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz ich rodziców (517).

Założenia programowe realizowane były także w 2 szkołach podstawowych dla 102 najmłodszych uczniów. W trakcie działań przeprowadzone zostały warsztaty edukacyjne

z dziećmi, konkursy, wycieczki oraz imprezy prozdrowotne oraz spotkania z rodzicami. Realizatorzy i odbiorcy programu otrzymali odpowiednie materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej opracowane przez zespół przedstawicieli Instytutu Matki i Dziecka, Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz Biura Rzecznika Praw Obywatelskich – Wszechnica Polska – Szkoły Wyższej Towarzystwa Wiedzy Powszechniej w Warszawie. Były to poradniki dla nauczycieli, plakaty, ulotki i kolorowanki. Realizatorzy zadań wypowiedzieli pozytywną opinię o programie, iż:

- w przedszkolach istnieją sprzyjające warunki do przeprowadzenia edukacji antytytoniowej;
- program dostosowany jest do możliwości psychofizycznych dzieci 5 i 6 – letnich;
- zainteresowanie dzieci i rodziców jest potwierdzeniem zasadności prowadzenia edukacji antynikotynowej, jako części ważnego aspektu wychowania zdrowotnego dla tej grupy wiekowej.

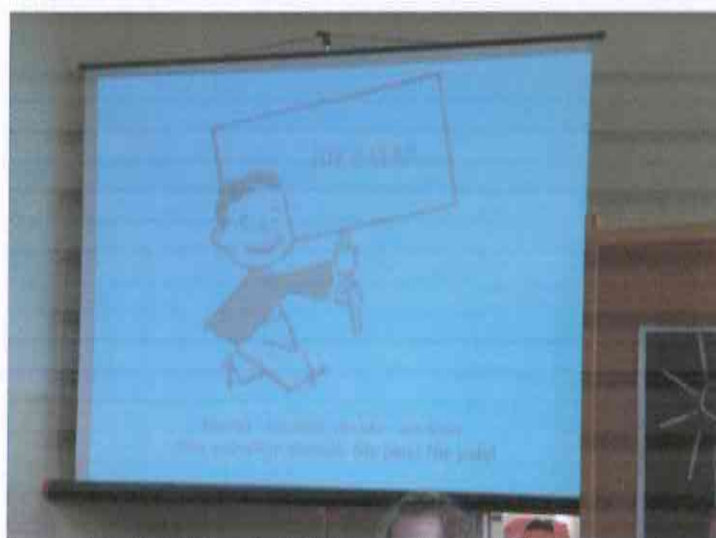
W założeniach przewiduje się kontynuowanie w/w programu w roku 2013.

Program wczesnoszkolnej edukacji antynikotynowej pt. „Nie pal przy mnie, proszę”

W minionym roku szkolnym realizowana była IV edycja w szkołach podstawowych w powiecie grodzkim. Program skierowany był do uczniów klas I-III szkół podstawowych i ich rodziców. Stanowi drugie ogniwo z cyklu profilaktyki antytytoniowej adresowanych do dzieci

i młodzieży, inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną we współpracy z resortem edukacji. Podstawowe zajęcia programowe umożliwiają przeprowadzenie pięciu zajęć warsztatowych w ciągu roku szkolnego. Zadania realizowane były metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci. Ogółem działaniami objęto 902 dzieci w klasach I-III oraz 84 rodziców w 5 szkołach podstawowych powiatu grodzkiego. Ewaluacja programu wykazała bardzo pozytywną ocenę programu zarówno ze strony realizatorów/ nauczycieli, jak też odbiorców dzieci i rodziców. Dzieci chętnie brały udział w zajęciach i wykazały się sporą wiedzą na temat szkodliwości palenia tytoniu. Program będzie kontynuowany w następnym roku szkolnym.

Program edukacyjny pt. „Znajdź właściwe rozwiązanie” - stanowi trzecie z kolei ogniwo edukacji antynikotynowej skierowanej do dzieci i młodzieży w klasach IV – VI szkół podstawowych i klas I – III szkół gimnazjalnych oraz ich rodziców. W powiecie grodzkim realizowana była IV edycja programu w 3 szkołach podstawowych i w 5 szkołach gimnazjalnych.

Do głównych celów programu należały: uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do niepalenia, przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie rozpoznawania się swych zachowań, uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami i uczenie poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie. Działaniami edukacyjnymi objęto 600 uczniów klas IV-VI szkół podstawowych oraz 30 rodziców i 426 uczniów szkół gimnazjalnych oraz 359 rodziców. Program został wysoko oceniony przez realizatorów i odbiorców. Jego realizacja przewidywana jest również w roku 2013.

Program „Odświeżamy Nasze Miasta.TOB3CIT (Tobacco Free Cities)”

W roku 2012 na terenie miasta Łomża rozpoczęto program „Odświeżamy Nasze Miasta.TOB3CIT (Tobacco Free Cities)”. Działania wynikają z inicjatywy Międzynarodowej Unii ds. Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc (International Union Against Tuberculosis and Lung Disease), we współpracy ze Światową Fundacją ds. Walki z Chorobami Płuc (World Lung Foundation) w ramach Inicjatywy Bloomburga, założonej przez Michaela Bloomburga, burmistrza Nowego Jorku. Projekt będzie realizowany do 30.09.2013r. Grupą docelową, do której skierowany jest projekt są wyłącznie osoby dorosłe.

Głównym celem jest:

- wzmocnienie realizacji ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r., Nr 10, poz. 55 z późn. zm.) poprzez egzekucje zapisów w zakresie przestrzegania zakazu palenia oraz oznakowania stref bezdymnych, prowadzą w ramach nadzoru bieżącego przez funkcjonariuszy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
- wzmocnienie przestrzegania ustawy poprzez kampanię społeczną informującą o obowiązujących regulacjach w zakresie miejsc wolnych od dymu tytoniowego oraz konsekwencjach zdrowotnych używania tytoniu (czynne i bierne palenie.)

W ramach łomżyńskiego programu TOB3CIT przeprowadzono:

- kampanię medialną- wprowadzającą do projektu, gdzie partnerzy akcji za pomocą środków przekazu medialnego wyemitowali ogólnokrajowy krótki spot multimedialny informujący między innymi o ustawowych miejscach, w których obowiązuje zakaz palenia tytoniu
- szkolenie inauguracyjne, a w jego efekcie podpisano porozumienie i powołano zespół do spraw realizacji Programu „Odświeżamy Nasze Miasta” oraz Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w powiecie łomżyńskim i mieście Łomża. W spotkaniu wzięło udział 10 przedstawicieli spośród zaproszonych instytucji. Wśród uczestników rozdysponowano symboliczne znaki zakazu palenia.
- dystrybucję znaków zakazu palenia do wykorzystania jako oznaczenia strefy bezdymnej przystanków autobusowych oraz dworca PSK w Łomży
- w maju przekazano drogą elektroniczną do Straży Miejskiej w Łomży oraz Komendy Miejskiej Policji w Łomży do służbowego wykorzystania podręcznik zawierający wskazówki w zakresie stosowania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
- w ramach akcji **Światowego Dnia Bez Tytoniu** szereg działań o przekazie antytytoniowym. We własnym zakresie przez PSSE w Łomży opracowano wzór ulotki oraz spot multimedialny przy udziale Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Łomży, Komendy Miejskiej Policji w Łomży i firmy komputerowej NordCom w Łomży. Działania profilaktyczne pt „**Jedziesz? Nie pal!**” miały za zadanie uświadomienie kierowcom zagrożenia w bezpieczeństwie ruchu drogowego jakie może powodować palenie za kierownicą w skutek obniżenia czujności kierującego. Patrole Policji z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Łomży wśród kierowców zatrzymanych do kontroli rozdysponowali ulotki informacyjne. Spot multimedialny prezentowany był na telebimie łomżyńskiego WORD-u w okresie od 28 maja do 2 czerwca, a także na podobnym urządzeniu w czasie do dyspozycji dla Centrum Edukacji Medialnej SpesMediaGroup w dniu 31 maja. Ustalono także, że niniejszy spot prezentowany był także na monitorach LCD w autobusach Łomżyńskiej Komunikacji Miejskiej.

- o akcję w dniu 14 listopada 2012r. **“Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu”** zaproszono przedstawicieli Straży Miejskiej Łomży oraz redaktora Diecezjalnego Radia Nadzieja (partnerzy Łomżyńskiej Koalicji Antytytoniowej TOB3CIT). Działania miały charakter prozdrowotny oraz prewencyjny. Grupa przedstawicieli wspólnie patrolowała miasto w miejscach, w których obowiązuje zakaz palenia (przystanki autobusowe, dworzec PKS, szkoły, szpital). W tym dniu funkcjonariusze Straży Miejskiej nie wydawali mandatów karnych, a jedynie upomnienia i pouczenia. Pracownik Promocji Zdrowia po udzieleniu krótkiej informacji o akcji i rozmowie o szkodliwości palenia tytoniu, wręczał materiały informacyjno- edukacyjne o tematyce antynikotynowej. Udzielano również instruktarzu dotyczącego rzucania palenia tytoniu. Po każdej interwencji redaktor Radia Nadzieja przeprowadzał wywiad z osobą pouczoną, który odtwarzany był cyklicznie przez cały dzień 15 listopada między serwisami informacyjnymi. Akcja wzbudzała także zainteresowanie i aprobatę osób postronnych, nie związanych nałogiem palenia tytoniu, niektórzy prosili o materiały dla bliskich. Przekazywanymi materiałami były ulotki i naklejki z projektu TOB3CIT.

- o w roku 2012 przeprowadzono także 2 spotkania zawiązanej koalicji o charakterze podsumowującym dotychczasowe działania oraz informującym o propozycjach kolejnych inicjatyw. Wojewódzka stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Białymstoku we współpracy z PSSE w Łomży oraz Wojewódzkim Szpitalem w Łomży przeprowadziła szkolenie dla pracowników służb Policji i Staży Miejskiej w zakresie stosowania w praktyce zapisów antytytoniowej ustawy oraz szkodliwego wpływu tytoniu na zdrowie.

W efekcie prowadzonych działań szacuje się, iż działaniami objęto 25 tysięcy mieszkańców miasta.

Program zwalczania AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV

Cele i założenia na poziomie powiatu wynikały z programu krajowego na lata 2012-2016 oraz z Narodowego Programu Zdrowia, a także uwzględniały potrzeby naszego środowiska lokalnego.

Zasadnicze działania programowe prowadzone były w 14 placówkach nauczania i wychowania oraz w 7 podmiotach leczniczych, obejmując swym zasięgiem ogółem 3490 osób, z czego 2530 osób stanowili uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, zaś 960 osób- pacjenci korzystający z opieki zdrowotnej.

Działania inicjowane i prowadzone przez placówki oświatowo- wychowawcze i zakłady opieki zdrowotnej będące pod nadzorem PSSE opierały się na diagnozie potrzeb środowiska lokalnego. Zasadnicze działania programowe zawierały szeroki wachlarz form i metod realizacji celów i założeń programu. Do najważniejszych z nich należały: wykłady, prelekcje, pogadanki, emisje filmów, punkty informacyjne, pokazy multimedialne, badania ankietowe, sesje plakatowe i audycje z radiowęzłów szkolnych.

Poza programami edukacyjnymi PIS realizowała akcje wojewódzkie i ogólnopolskie:

„Zimowa” i „Letnia szkoła bezpieczeństwa“

Działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży zrealizowane zostały przez pracowników Promocji Zdrowia, Sekcji HŻŻiPU i HDM przy dobrej współpracy Komendy Miejskiej Policji

w Łomży. Zasadnicze przedsięwzięcia dotyczyły edukacji w zakresie bezpiecznego wypoczynku dzieci dla grupy 156 uczestników przebywających na zimowiskach i 100 dzieci podczas kolonii letnich zorganizowanych w Centrum Katolickim w Łomży, w parafii pw. Świętego Michała Archanioła w Łomży. Do prowadzonych zajęć edukacyjnych należały: konkursy, prelekcje, zgadywanki, wiersze i piosenki o zdrowiu oraz sesje plakatowe z rozdawnictwem materiałów edukacyjnych. Tematyka dotyczyła racjonalnego żywienia, higieny osobistej, chorób odkleszczowych, odporności na antybiotyki, profilaktyki próchnicy zębów, meningokoków, niktynizmu i problemu dopalaczy, bezpieczeństwa dzieci w domu bez rodziców, wśród obcych, na ulicy i jezdni, w lesie, nad wodą etc. Współpraca z organizatorami wypoczynku letniego układała się bardzo dobrze.

Kampania pt „Zrób test na HIV” i obchody „Światowego Dnia AIDS”

Informacje dotyczące kampanii „Zrób test na HIV” i „Światowego Dnia AIDS zostały rozpropagowane we wszystkich szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz współpracujących z Promocją Zdrowia w zakładach służby zdrowia w powiecie łomżyńskim.

Do istotnych działań podjętych w naszym środowisku należało propagowanie wiedzy z zakresu wykonania testów w kierunku HIV; poprzez:

- ◆ narady z przedstawicielami szkół i zakładów opieki zdrowotnej;
- ◆ przeprowadzenie 4 wykładów dla 43 osób personelu medycznego;
- ◆ 6 prelekcji 6 108 uczniów i pacjentów;
- ◆ 68 pogadank dla 1812 odbiorców (uczniowie, rodzice, pacjenci);
- ◆ 8 emisji filmów dla 168 odbiorców;
- ◆ 10 punktów informacyjnych dla 887 osób społeczności szkolnych;
- ◆ 22 sesje plakatowe i inne formy wizualne z rozdawnictwem materiałów edukacyjnych dla 4054 osób;
- ◆ poradnictwo i rozmowy indywidualne;
- ◆ małe formy konkursowe prowadzone przez uczniów dla uczniów.

Ogółem w kampanii pt. „Zrób test na HIV” w powiecie grodzkim uczestniczyło **1110** uczniów z 13 szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Zasięg pacjentów korzystających z opieki medycznej stanowił liczbę 606 osób z 11 zakładów opieki zdrowotnej.

Obchody „Światowego Dnia AIDS”

Działania inicjowane przez PIS, prowadzone były w 17 placówkach oświatowo-wychowawczych i 9 podmiotach leczniczych powiatu grodzkiego. Zasadnicze działania zawierały dość szeroki wachlarz form i metod realizacji celów i założeń Światowego Dnia AIDS.

Do najważniejszych z nich należały:

- wykłady dla ponad 350 odbiorców – kadra pedagogiczna, personel medyczny, pacjenci oraz młodzież szkół ponadgimnazjalnych;
- 3 szkolenia dla 85 pacjentów w 1 podmiocie leczniczym;
- 19 prelekcji, w których udział wzięło około 765 odbiorców – młodzież szkolna, rodzice, pacjenci;
- pogadanki, rozmowy oraz instruktaże przeprowadzono dla około 2500 osób, byli to: uczniowie, rodzice, pacjenci i ich rodziny;
- 2 konkursy odbyły się dla 65 uczniów;
- 6 warsztatów dydaktycznych dla 180 uczniów szkół ponadgimnazjalnych;

W obchodach Światowego Dnia AIDS uczestniczyło ogółem **2484** uczniów ze szkół

gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W 9 podmiotach leczniczych zasięg oddziaływań stanowił liczbę 2145 pacjentów.

Promocja postaw prozdrowotnych Światowy Dzień Zdrowia „Starzenie się i Zdrowie” – 7 kwietnia 2012 r.

Ministerstwo Zdrowia w Polsce ogłosiło Hasło Światowego Dnia Zdrowia – 7 kwietnia 2012 jako „Więcej Zdrowia Więcej Życia”. Decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady rok 2012 został ogłoszony *Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej*. W decyzji określono m.in., że ogólnym celem Roku Europejskiego (RE) jest ułatwianie tworzenia kultury aktywności osób starszych w Europie w oparciu o zasadę społeczeństwa otwartego na wszystkie grupy wiekowe. Jego celem jest promowanie społecznej oraz zawodowej aktywności osób starszych, a także upowszechnianie wiedzy o szansach i wyzwaniach, wiążących się z dłuższym życiem. Aktywne starzenie się jest według Światowej Organizacji Zdrowia procesem tworzenia optymalnych możliwości w zakresie zdrowia, uczestnictwa i bezpieczeństwa w celu poprawy jakości życia seniorów.

Na pomysł zorganizowania Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej wpłynęła sytuacja w Europie. Uświadomienie sobie, że żyjemy coraz dłużej skłania do pytań, co zrobić by u schyłku naszych dni prowadzić spokojne i szczęśliwe życie. Osoby powyżej 60 lat nadal mają wiele przed sobą, a społeczeństwo coraz bardziej docenia to, co mają one do zaoferowania. Na tym właśnie polega aktywne starzenie się – na korzystaniu z licznych możliwości wynikających z dłuższego życia: czy to w miejscu pracy, w domu czy w społeczności lokalnej. Aktywne starzenie się to nie tylko wyższa jakość życia poszczególnych osób, to również wiele korzyści dla całego społeczeństwa.

Kraje członkowskie promowały społeczną oraz zawodową aktywność osób starszych. Czuwały nad uświadomieniem seniorom pozytywnych aspektów aktywnego starzenia się. Rosnąca liczba osób starszych to wyzwanie dla systemu ochrony zdrowia.

Wzrasta również liczba problemów zdrowotnych ludzi starszych, którzy cierpią najczęściej na przewlekłe choroby układu krążenia (udary), nowotwory, cukrzycę, chorobę Alzheimera, osteoporozę, uszkodzenia wzroku, słuchu, artretyzm, choroby płuc i zaburzenia psychiczne (depresja lub demencja).

Jan Paweł II w 1999 roku powiedział, iż „Konieczne jest, abyśmy znów spojrzeli na życie jako całość z właściwej perspektywy. Ludzie starzy pomagają nam mądrzej patrzeć na ziemskie wydarzenia, ponieważ dzięki życiowym doświadczeniom zyskali wiedzę i dojrzałość. Są strażnikami pamięci zbiorowej, a więc mają szczególny tytuł, aby być wyrazicielami wspólnych ideałów i wartości, które są podstawą i regułą życia społecznego. (...). Ludzie starsi dzięki swej dojrzałości i doświadczeniu mogą udzielać młodym rad i cennych pouczeń.”

Dlatego więc zadania w zakresie interwencji nieprogramowej Światowego Dnia Zdrowia i Hasła Roku 2012 dotyczyły różnorodnych przedsięwzięć informacyjno-edukacyjnych związanych z pozytywnym starzeniem się ludzi. Działaniami edukacyjnym objęto 3937 uczniów w 16 placówkach oświatowo-wychowawczych powiatu grodzkiego oraz 1463 pacjentów korzystających z opieki medycznej w 11 podmiotach leczniczych. Do najistotniejszych działań należały:

- ◆ 8 wykładów dla 259 odbiorców (młodzież szkolna, pacjenci);
- ◆ 26 prelekcji dla 990 uczniów i pacjentów;
- ◆ 174 pogadanki dla 3950 odbiorców (uczniowie, rodzice, pacjenci)
- ◆ 8 emisji filmów dla 184 odbiorców;
- ◆ 21 pokazów dla 737 uczestników;
- ◆ 65 osób uczestniczyło w badaniach diagnostycznych
- ◆ 15 punktów informacyjnych dla 445 osób społeczności szkolnych;
- ◆ 45 sesji plakatowych i innych form wizualnych z rozdawnictwem materiałów edukacyjnych dla 9991 osób;
- ◆ 3 konkursy dla 39 uczniów;

Światowy Dzień Zdrowia wraz z Hasłem na rok 2012 został nagłośniony w Radio Nadzieja podczas wywiadu przeprowadzonego z rzecznikiem prasowym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

W ramach realizacji działań związanych z Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach – przypadającym na dzień 18 listopada, koordynator powiatowy opracował wystąpienie nt dlaczego należy propagować rozsądne stosowanie antybiotyków, zachęcając do włączenia się w obchody wszystkie współpracujące z Promocją Zdrowia podmioty lecznicze oraz wybrane szkoły na terenie miasta.

Zorganizowano naradę z pracownikami pionu Epidemiologii i przedstawicielami zakładów służby zdrowia oraz dokonano dystrybucji materiałów edukacyjnych 11 zakładom opieki zdrowotnej.

Formy realizacji przeprowadzone w zakładach opieki zdrowotnej:

- 2 wykłady, w których uczestniczyło 236 osób personelu medycznego Szpitala Wojewódzkiego, pacjenci, młodzież szkolna i rodzice
- 2 narady, w których uczestniczyło 16 pracowników medycznych szpitala
- 49 pogadanek przeprowadzono dla 1012 odbiorców (młodzież szkolna, pacjenci i członkowie ich rodzin;
- 11 prelekcji odbyło się dla 201 odbiorców w szkołach i zakładach opieki zdrowotnej;
- 12 instruktaży dla uczniów;
- 3 pokazy z udziałem 1000 pacjentów;
- 11 sesji plakatowych dla 2925 odbiorców korzystających z usług medycznych;
- zorganizowano 2 punkty informacyjne, z których korzystało 374 osoby zainteresowanych pacjentów;
- odbył się kolportaż plakatów i ulotek do 18 placówek opieki medycznej i szkół;
- przeprowadzono 530 rozmów indywidualnych z pacjentami i młodzieżą szkolną;
- personel medyczny udzielił poradnictwa 47 pacjentom;
- 9 emisji filmów odbyło się dla 176 odbiorców;

Zadania w zakresie interwencji nieprogramowej „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach” objęły swym zasięgiem liczbę osób 1675, a zrealizowane zostały w:

- 7 podmiotach leczniczych powiatu grodzkiego dla 881 pacjentów
- w zadaniach uczestniczyło 794 uczniów w 15 placówkach oświatowo-wychowawczych;

Promowanie zdrowego stylu życia.

Realizacja tych przedsięwzięć przebiegała przy bardzo dobrej współpracy Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku. Wspólnie zorganizowano i przeprowadzono działania o charakterze edukacyjnym z zakresu racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej:

- 2 szkolenia w przedszkolach, w których uczestniczyło 230 dzieci oraz 16 kadry pedagogicznej;
- Przeprowadzono 2 prelekcje z prezentacją multimedialną „Jedz zdrowo- żyj kolorowo” dla dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego i letniego. W edukacji udział wzięło 100 osób;
- Pracownicy Promocji Zdrowia współuczestniczyli w organizacji i przebiegu Olimpiady Rejonowej “ Promocja Zdrowego Stylu Życia “ oraz w Rejonowych Mistrzostwach Pierwszej Pomocy PCK w Łomży (udział w jury, wypisywanie dyplomów dla uczestników, przekazanie gadżetów, opracowanie pytań dodatkowych podczas dogrywki). Organizatorem powyższych działań był Zarząd Rejonowy PCK w Łomży. Większość pytań konkursowych dotyczyło wiedzy nt profilaktyki uzależnień, HIV/AIDS i racjonalnego odżywiania. W olimpiadzie wzięło udział 16

uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a w Mistrzostwach Pierwszej Pomocy 15 uczniów.

Ogółem działaniami z zakresu promowania zdrowego stylu życia objęto 377 osoby.

Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy

Problematyka w powyższym zakresie zrealizowana została dla dzieci uczestniczących w wypoczynku zimowym i letnim zorganizowanym w Centrum Katolickim w Łomży. Działaniami objęto 71 dzieci w wieku od 5 do 12 lat. Główne działania to:

- prelekcje z rozdawnictwem kserokopii ulotek- jak prawidłowo czyścić zęby;
- konkursy i zgaduj-zgadule;

Działania w zakresie profilaktyki grypy.

Działania w powyższym zakresie zrealizowano w odniesieniu do sytuacji epidemiologicznej kraju i świata. Podjęte działania prowadzono przy współpracy pionu Epidemiologii. Zadania w zakresie „Profilaktyka grypy” zrealizowane zostały w 16 placówkach oświatowo-wychowawczych i 6 podmiotach leczniczych.

Ogółem działaniami edukacyjno -informacyjnymi objęto 605 uczniów i pacjentów. Szersze kręgi społeczności lokalnej objęły działania informacyjne przy współpracy lokalnych mediów:

- Zorganizowano naradę z przedstawicielami NZOZ i Sekcją Epidemiologii;
- Przeprowadzenie prelekcji z prezentacją multimedialną nt profilaktyki grypy dla 85 uczestników wypoczynku zimowego;
- Rozdysponowano ulotki do 19 placówek oświatowo -wychowawczych i podmiotów leczniczych (szacunkowa liczba odbiorców 480 osób- uczniowie i pacjenci);
- Rzecznik prasowy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży udzielił wywiadów do lokalnych mass mediów:
 - Radio Białystok- Oddział w Łomży-- 1 wywiad; (szacunkowo 20 tys. słuchaczy)
 - Diecezjalne Radio Nadzieja w Łomży - informacja na temat prowadzonej edukacji podczas Zimowej Szkoły Bezpieczeństwa (szacunkowa liczba odbiorców – 25 tys. słuchaczy)

Profilaktyka chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych wraz profilaktyką zatruc metanolem

W omawianej problematyce również zadania współrealizowano z Sekcją Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku i Epidemiologii. Ogółem działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 2.213 osób.

Do najistotniejszych działań należały:

- prelekcje (2) dla personelu bloków żywieniowych w przedszkolu i uczestników wypoczynku letniego z rozdawnictwem ulotek „Pięć kroków do bezpieczniejszej żywności” i Zasady bezpiecznego spożycia surowych warzyw i owoców”- 100 osób;

- Kolportaż materiałów informacyjno- edukacyjnych z zakresu profilaktyki zatruc metanolem

i poradnictwo dla przedstawicieli 12 instytucji lokalnych:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Noclegownia w Łomży, Urząd Miejski i Straż Miejska w Łomży, Caritas Diecezji Łomżyńskiej, Starostwo Powiatowe, Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Wojewódzki Urząd Pracy Oddział w Łomży, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Miejska Policji w Łomży, Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Łomży, Szpital Wojewódzki w Łomży, Komenda Miejska Policji w Łomży.

Działania w zakresie profilaktyki i nadzoru nad środkami zastępczymi

Do głównych kierunków działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie środków zastępczych należało:

- 1 Prowadzenie edukacyjnych kampanii społecznych oraz współpraca z innymi jednostkami w aspekcie podnoszenia wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania skutkom ich spożycia.
- 2 Prowadzenie sprawozdawczości oraz analiza danych dotyczących środków zastępczych oraz monitorowanie pojawiania się nowych rodzajów produktów, skutków wywołanych ich użyciem i miejsc występowania.

W roku sprawozdawczym 2012 pracownicy PSSE w Łomży przeprowadzili 18 kontroli kompleksowych, których zakres rozszerzono o kontrolę tematyczną dotyczącą środków zastępczych. W trakcie czynności sprawdzających nie stwierdzono obrotu i produkcji tzw. „dopalaczy”. W roku 2011 także przeprowadzono 18 kontroli, w efekcie których nie wykryto obrotu tymi substancjami. Sklepy, które prowadziły sprzedaż w roku 2010 są nieczynne, a lokale pozostają do wynajęcia do chwili obecnej. Do Stacji nie wpłynęły z organów współpracujących (tj. Policja, Szpital Wojewódzki) żadne informacje o fakcie wystąpienia zjawisk handlu na terenie miasta Łomży i powiatu łomżyńskiego. Sekcja Epidemiologii prowadząca nadzór bieżący nad zatruciami naturalnymi lub chemicznymi substancjami toksycznymi nie otrzymała zgłoszeń w tym zakresie, podobnie było w roku ubiegłym.

Placówki oświatowo- wychowawcze w 2012r. (3) wykazały znacznie mniejsze zainteresowanie przeprowadzeniem pogadank w porównaniu do roku 2011 (10). Zmniejszyła się także liczba odbiorców spośród społeczności szkolnej z 981 do 157 osób. Powodem tak małego zainteresowania może być przede wszystkim wyczerpująca akcja profilaktyczna prowadzona w latach 2010- 2011 wśród całej społeczności szkolnej ze szczególnym naciskiem na szkolnych liderów profilaktyki uzależnień jak pielęgniarki i pedagodzy szkolni.

Dodatkowo podczas wycieczki zimowej i letniej pracownicy Promocji Zdrowia przeprowadzili działania o charakterze informacyjno- edukacyjnym dla 355 osób, tj. dzieci, młodzieży, opiekunów i organizatorów wycieczki.

Rzecznik Stacji udzielił trzech wywiadów mediom, informując głównie o działaniach kontrolnych i profilaktycznych Stacji, a także o szkodliwości tzw. „dopalaczy”. Informacjami zainteresowane były wyłącznie rozgłoszenie radiowe; Radio Eska, Radio Nadzieja oraz RMF MAXX.

Z analizy na podstawie wizytacji oraz sprawozdań za 2012 rok wynika, że placówki oświatowo -wychowawcze w większości zagadnienia w aspekcie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowały prawidłowo. W dalszym ciągu występował brak funduszy na działalność w zakresie promocji zdrowia. Podmioty lecznicze na zadania prozdrowotne środki finansowe pozyskiwały z Narodowego Funduszu Zdrowia, głównie na przeprowadzenie badań profilaktycznych w zakresie zapobiegania nowotworów macicy i sutka u kobiet oraz raka prostaty u mężczyzn jak również w zakresie profilaktyki chorób serca na badania cholesterolu, RR itp. Dostrzega się także coraz większe zaangażowanie w działalność

cholesterolu, RR itp. Dostrzega się także coraz większe zaangażowanie w działalność profilaktyczną personelu medycznego z NZOZ i ZPOZ w powiecie grodzkim. Działania zawarte w wytycznych dla w/w zakładów były realizowane we wszystkich placówkach.

Placówki nauczania i wychowania pozyskiwały fundusze od samorządu lokalnego (Urząd Miasta w Łomży), rzadziej w kosztach partycypowały Rady Rodziców bądź Samorządy Uczniowskie. Nie można określić ile środków finansowych przeznaczono na realizację działalności prozdrowotnej ze względu na brak danych (placówki w sprawozdaniach nie wykazują kwot, które pozyskały od sponsorów).

Analizując działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia można stwierdzić, iż wszystkie przedsięwzięcia zostały zrealizowane zgodnie z planem. Programy edukacyjne ogólnokrajowe i akcje miały szeroki zasięg społeczny. Podstawowe zabezpieczenie oprzyrządowania i pomoce edukacyjne sprzyjały wdrażaniu programów i wykonaniu zadań. Stanowiły one również bodziec zachęcający dla dyrektorów szkół w wyrażaniu zgody na kontynuację programów. Wzrosła świadomość dyrektorów szkół, kadry pedagogicznej, a także rodziców o potrzebie długofalowych działań prozdrowotnych. W całokształcie przedsięwzięć zdrowotnych widzielibyśmy większe zainteresowanie i zaangażowanie samorządowych władz lokalnych, zwłaszcza czynienie starań we właściwym wyasygnowaniu środków na działalność prozdrowotną w szkołach. Wydaje się, iż prezentowanie ciekawych działań w środowisku lokalnym z udziałem przedstawicieli ważnych podmiotów może być cenne z uwagi na wymianę doświadczeń z innymi instytucjami w działaniach na rzecz poprawy naszego zdrowia.

W roku 2012 pion promocji zdrowia PSSE w Łomży przeprowadził 32 wizytacje w zakresie oceny programów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania.

EPIDEMIOLOGIA

Do głównych kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie epidemiologii należały :

- 1) Nadzór nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych w Polsce;
- 2) Sprawowanie nadzoru nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień
- 3) Kontynuowanie bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzór w zakresie zapobiegania a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 „O zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi” (Dz. U. Nr 234, poz. 1570 z późn zm.)
- 4) Kontynuowanie bieżącej działalności przeciwepidemicznej w szczególności w zakresie chorób występujących ogniskowo, stanowiących szczególny problem zdrowotny w kontekście sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju, krajów UE oraz państw członkowskich
- 5) Kontynuowanie współpracy z zespołami zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu ognisk zakażeń szpitalnych, patogenów alarmowych oraz doskonalenie działań p/epidemicznych w zakresie nadzoru nad opracowywania ognisk przenoszonych drogą pokarmową, kontaktową w podmiotach wykonujących działalność leczniczą
- 6) Kontynuowanie działań związanych z funkcjonowaniem systemu nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą Sentinel, zwłaszcza w obszarze diagnostyki mikrobiologicznej
- 7) Współpraca przy realizowaniu programów zdrowotnych, kampanii społecznych, w tym akcji profilaktycznych, wynikających z sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń

Higiena Lecznictwa

Pracownicy Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łomży sprawują nadzór bieżący nad stanem sanitarno – technicznym w placówkach ochrony

zdrowia, podczas którego uwzględniane są zagadnienia dotyczące m. in:

- zapobiegania oraz zwalczania zakażeń szpitalnych,
- wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzeń podmiotów leczniczych,
- oceny procedur dezynfekcyjnych i sterylizacyjnych, sprzątania i czystości bieżącej pomieszczeń,
- postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania.

Liczba obiektów ochrony zdrowia znajdujących się pod nadzorem PSSE w Łomży, w tym :

Wyszczególnienie		Według ewidencji na 31.XII	Skontrolowanych	Ze złym stanem sanitarnym
Podmioty lecznicze	Szpital	1	1	0
	Hospicja stacjonarne	1	1	0
	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	63	55	0
	Pogotowie ratunkowe	1	1	0
	Medyczne laboratoria diagnostyczne	1	1	0
	Zakłady rehabilitacji leczniczej	4	3	0
	Inne zakłady opieki zdrowotnej	4	4	0
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie		40	30	0
Indywidualne praktyki lekarzy dentystów		64	64	0
Ogółem		179	160	0

Spośród 179 nadzorowanych obiektów 62 placówki posiadają stanowisko sterylizacji gabinetowej oraz 1 Szpital Wojewódzki.

W 2012 r. skontrolowano 58 placówek posiadających stanowisko sterylizacji gabinetowej oraz Szpital Wojewódzki (łącznie 59 placówek). W Szpitalu Wojewódzkim sterylizacja wykonywana jest w: Zakładzie Diagnostyki Mikrobiologicznej, Aptece, Kuchni Mlecznej, Pralni, Poradni Chirurgii Stomatologicznej (6 sterylizatorów) oraz w centralnej sterylizatorni (5 sterylizatorów). W Szpitalu Wojewódzkim w Łomży mycie i dezynfekcja narzędzi oraz sprzętu medycznego z oddziałów odbywa się w centralnej sterylizatorni. Wyposażenie CS stanowi sterylizator na tlenek etylenu i sterylizator plazmowy oraz 3 autoklawy próżniowe, których monitoring przebiegu sterylizacji dokumentowany jest w postaci wydruku automatycznego.

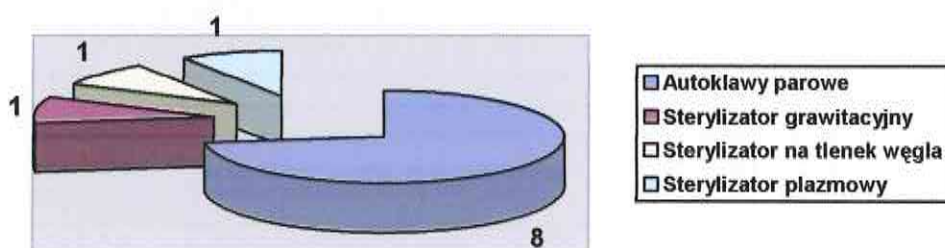
W Szpitalu Wojewódzkim powiązanie procesu sterylizacji sprzętu z konkretnym pacjentem, który korzystał z tego sprzętu polega na oznakowaniu go naklejką z testem Browna (wynik testu określa zmiana zabarwienia), numerem operatora oraz datą ważności. Następnie naklejki z prawidłowo zabarwionym testem umieszczane są w dokumentacji

medycznej pacjenta w celu identyfikacji użytego sprzętu sterylnego. W pozostałych placówkach nie ma możliwości powiązania procesu sterylizacji sprzętu z konkretnym pacjentem.

W placówkach posiadających stanowisko sterylizacji gabinetowej są prowadzone częściowe protokoły dokumentujące kontrolę procesów sterylizacji wskaźnikami fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi (2 placówki dokumentują procesy sterylizacji w postaci pełnego protokołu procesu łącznie z wydrukami z autoklawów). W przypadku Szpitala dokumentacja była prawidłowa.

Centralna Sterylizatornia wyposażona w następującą aparaturę sterylizacyjną:

- autoklawy parowe typu Getinge – 8szt.,
- Sterylizator grawitacyjny – 1 szt.
- sterylizator na tlenek etylenu – 1 szt.
- sterylizator plazmowy – 1 szt.

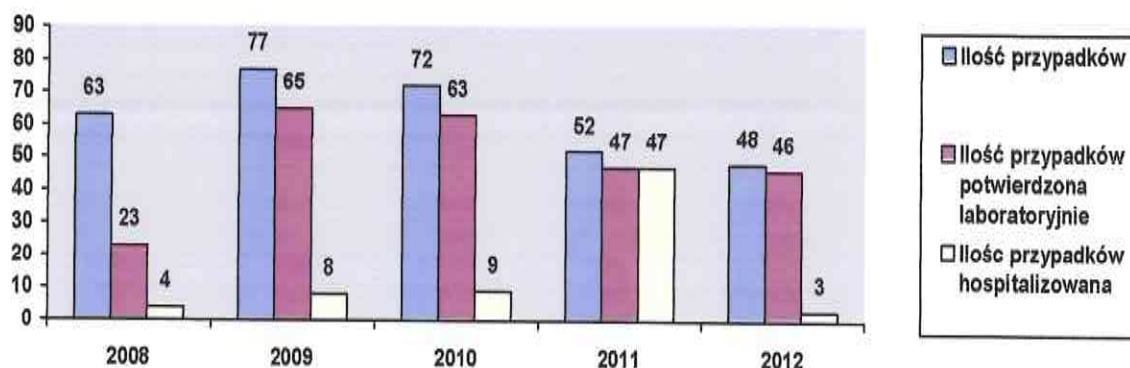
Wykres 2. Wyposażenie Centralnej Sterylizatorni Szpitala Wojewódzkiego w Łomży w 2012 roku.

Choroby zakaźne

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie większości zgłaszanych i rejestrowanych chorób zakaźnych w roku 2012 była stabilna i przedstawiała się następująco:

1/ Borelioza

Zachorowania występują zwykle w miesiącach letnich – od kwietnia do października. Wzrost temperatury zewnętrznej powoduje wzrost aktywności kleszczy. Do zakażenia dochodzi poprzez przerwanie ciągłości tkanek u człowieka przez kleszcza zakażonego krętkami. Choroba nie przenosi się z człowieka na człowieka.

Wykres 3. Zachorowania na boreliozę w latach 2008-2012.

2/ Kleszczowe zapalenie mózgu

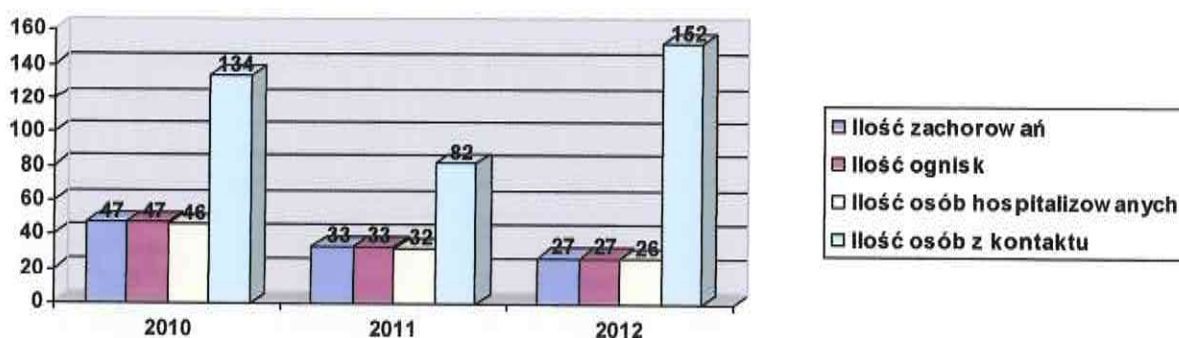
Głównym nosicielem i rezerwuarem wirusa są kleszcze. Do zakażenia dochodzi najczęściej w wyniku ukłucia przez zarażonego kleszcza oraz drogą pokarmową przez picie surowego mleka pochodzącego od zakażonych krów, kóz i owiec. Brak zachorowań spowodowany jest zalecanymi szczepieniami ochronnymi (Dz. U. MZ z dnia 22 października 2009, nr 10, poz. 47) jak również dużą świadomością społeczeństwa.

Zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu w latach 2008 – 2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Kleszczowe zapalenie mózgu	1	-	-	-	-

3/ Zachorowania spowodowane pałeczkami jelitowymi

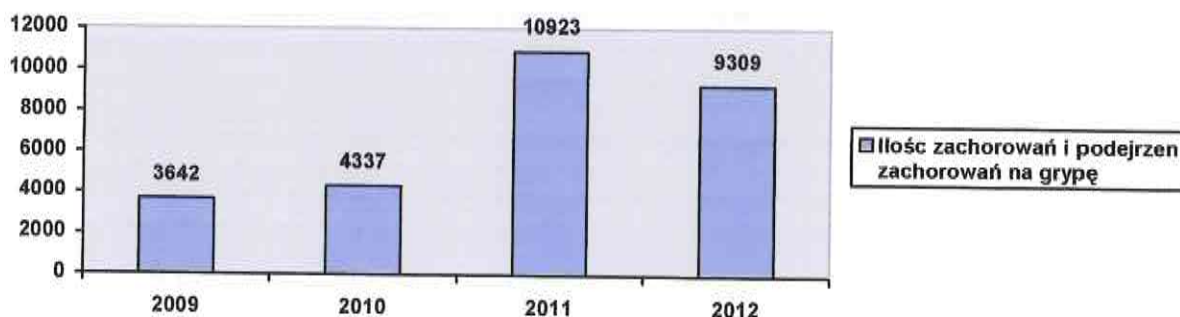
	OGNISKA					
	Ilość zachorowań	Ilość ognisk	Liczba osób hospitalizowanych	Miejsce ogniska	Okres zachorowań	Ilość osób z kontaktu-opracowanie epidemiologiczne
Salmonellozy 2011	33	33	32	Miasto Łomża i powiat łomżyński	Cały rok	82
Salmonellozy 2012	27	27	26	Miasto Łomża i powiat łomżyński	Cały rok	152

Wykres 4. Zachorowania spowodowane pałeczkami jelitowymi w latach 2010-2012.

4/ Grypa

W roku 2012 na terenie powiatu ziemskiego i grodzkiego zarejestrowano 9309 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę. W porównaniu do roku 2011 nastąpił nieznaczny spadek.

Wykres 5. Liczba zachorowań na grypę i podejrzeń ogółem w latach 2009-2012.

Zgonów powodu podejrzeń z powodu grypy nie odnotowano.

Szczepienia przeciwko grypie figurują w Programie Szczepień Ochronnych jako szczepienia zalecane od 1994 roku. Szczepienia te szczególnie zalecane są w grupach wysokiego ryzyka wystąpienia powikłań pogrypowych oraz określonym grupom ze wskazań epidemiologicznych. Szczepienie wykonuje się przed rozpoczęciem sezonu epidemiologicznego grypy, ale osoby, które nie zdążyły się zaszczepić przed sezonem, mogą to zrobić w czasie jego trwania, nawet gdy krążenie wirusa grypy w populacji jest udokumentowane.

Szczepienia ochronne

Na terenie powiatu grodzkiego szczepienia ochronne w roku 2012 były realizowane zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych. Placówki ochrony zdrowia prowadziły szczepienia ochronne w 14 punktach szczepień, które były kontrolowane przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wykonawstwo szczepień w roku 2012 było zadawalające.

W roku 2012 zarejestrowano 1 przypadek odczynu poszczepiennego.

W roku 2011 nie zarejestrowano niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W roku 2010 zarejestrowano 3 przypadki niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Wykonawstwo szczepień w poszczególnych latach

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Wykonawstwo szczepień	93,6	94,0	96,2	92,4	92,2

Niższy procent osób zaszczepionych w roku 2012 w stosunku do roku 2010 wynikał z powodu tymczasowych i stałych przeciwwskazań, informacji pojawiających się w mediach o szkodliwości szczepień (szczepienia MMR).

HIGIENA PRACY

Główne kierunki działań w 2012 roku to :

- Prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
- Sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 w oparciu o obowiązujące przepisy

W roku **2012** roku zaplanowano do kontroli **94** zakładów pracy. 5 zakładów zlikwidowano, natomiast poza planem skontrolowano 10 zakładów nowopowstałych, oraz 1 zakład z przekroczeniami hałasu. Przeprowadzono **15** kontroli tematycznych dotyczących środków biobójczych, substancji i preparatów chemicznych. W sumie przeprowadzono **114** kontroli w **108** zakładach pracy. Wydano **21** decyzji w tym **10** decyzji merytorycznych i **11** decyzji płatniczych.

W wyniku kontroli stwierdzono między innymi następujące nieprawidłowości w zakresie:

- przekroczono wskaźnik NDN hałasu dla 3 osób,
- brak monitoringu zagrożeń badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 8 zakładach,
- brak pozwolenia Ministerstwa Zdrowia na handel produktami biobójczymi w 1 zakładzie,
- zniszczone ściany i sufity w sklepie chemicznym- 1 zakład,
- brak oznakowania w j. polskim na opakowaniach produktów chemicznych- 1 zakład.

W w/w okresie sprawozdawczym ograniczono zagrożenie w zakresie:

- obniżono wskaźnik NDN hałasu dla 3 osób,

- zapoznano pracowników z treścią kart charakterystyk w 1 zakładzie,
- przeprowadzono badania i pomiary na stanowiskach pracy w 9 zakładach .
- zapewniono karty charakterystyk niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych w 2 zakładach.

Porównując lata poprzednie, daje się zauważyć, iż właściciele firm mają większą świadomość obowiązujących przepisów prawnych, o czym świadczy znacznie zmniejszona liczba wydanych decyzji merytorycznych w stosunku do roku poprzedniego z 22 do 21.

Choroby zawodowe:

W 2012r. na podstawie danych zawartych w orzeczeniach lekarskich, wydawanych przez jednostki służby zdrowia uprawnionych do rozpoznawania chorób zawodowych oraz analizy oceny narażenia zawodowego pracowników, zgłoszono 2 choroby zawodowe, wydano:

1 decyzję negatywną z powodu braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej u nauczyciela (wysilek głosowy).

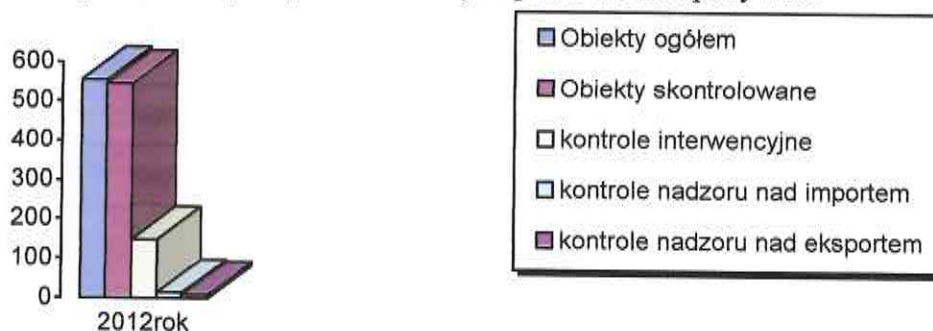
W 2011r. nie wydano decyzji pozytywnych (w 2010r - 1 decyzja pozytywna, 3 decyzje negatywne z powodu braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

HIGIENA ŻYWNOSCI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Główne kierunki działań to :

- Sprawowanie efektywnego i skutecznego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
- Doskonalenie funkcjonowania systemu RASFF oraz współpraca w tym zakresie z innymi jednostkami kontrolnymi w obszarze posiadanych kompetencji, funkcjonującymi na terenie województwa podlaskiego i Krajowym Punktem Kontaktowym.
- Kontynuacja nadzoru nad bezpieczeństwem kosmetyków produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie województwa.
- Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi wprowadzanymi po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W powiecie grodzkim ilość obiektów żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w roku 2012 wynosiła 556. W roku sprawozdawczym skontrolowano 547 obiektów, przeprowadzono w nich 859 kontroli: w tym 148 kontroli interwencyjnych w związku z sygnałami obywateli oraz w ramach systemu RASFF. Po wpłynięciu stosownych wniosków od przedsiębiorców i dokonaniu inspekcji zatwierdzono 78 zakładów. W ramach nadzoru nad importem przeprowadzono 14 kontroli, podczas których dokonano oceny 44 partii środków spożywczych. Przeprowadzono także 9 kontroli w ramach nadzoru nad eksportem, podczas których dokonano oceny 9 partii środków spożywczych. Wydano 53 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze

Wykres 6. Dane dotyczące działalności kontrolnej Sekcji Żywności i Żywienia w 2012 roku.

Wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej posiadało 457 zakładów, system HACCP funkcjonował w 46 obiektach.

W celu wyeliminowania stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości występujących w obiektach wydano 46 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję dotyczącą zakazu wprowadzania produktu do obrotu.

Za nieprzestrzeganie przepisów prawa żywnościowego nałożono 10 mandatów karnych na sumę 2100 zł. Do właścicieli i kierownictwa zakładów wystosowano 24 wystąpienia.

Dokonano oceny stanu sanitarnego na podstawie obowiązujących arkuszy 458 obiektów.

Wszystkie obiekty w wyniku przeprowadzonej rocznej oceny zaliczono do zgodnych z wymaganiami.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się systematyczną poprawę w zakresie warunków sanitarno-technicznych:

Wskaźnik obiektów „złych” ocenionych na podstawie arkuszy klasyfikacyjnych w latach 2007-2012 przedstawiał się następująco:

Lp	Grupa obiektów	% obiektów, które oceniono jako niezgodne z wymaganiami					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Zakłady obrotu	0	0,47	0,68	1,1	2,23	0
2.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	0	2,1	7,4	2,56	0	0

Jakość zdrowotna środków spożywczych, wyrobów i materiałów do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz badań sanitarnych

Próbki środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz badań sanitarnych	2012		2011		2010		2009		2008		2007	
	Razem		Razem		Razem		Razem		Razem		Razem	
	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.
SUMA	247	10	204	3	198	6	209	6	223	4	285	11

Ogółem w 2012 roku do badań laboratoryjnych pobrano **216 próbek środków spożywczych**. Ich jakość zdrowotną przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj obiektu	Próbki żywności		Próbki radiologiczne		Razem	
	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.
Obiekty produkcji żywności						
Wytwórnice lodów	15	-	-	-	15	-
Automaty do lodów	2	-	-	-	2	-
Piekarnie	5	-	-	-	5	-
Ciastkarnie	19	-	-	-	19	-
Wytwórnice koncentratów	9	1	-	-	9	1
Wytwórnice octu, majonezu i musztardy	5	-	-	-	5	-
Razem	55	1	-	-	55	1
Obiekty obrotu żywnością						
Sklepy spożywcze	116	5	13	-	129	5
Magazyny hurtowe	30	3	-	-	30	3
Kioski	2	-	-	-	2	-
Razem	148	8	13	-	161	8
SUMA	203	9	13	-	216	9

Pobrane próbki dotyczyły następujących grup środków spożywczych:

- w obiektach produkcji żywności:

√ lody tradycyjne, lody z automatu, ciasta z kremem poddanym i nie poddanym obróbce termicznej, produkty jajeczne, przyprawy, sosy.

- w obiektach obrotu żywnością:

√ mięso świeże, wędliny, podroby mięsne, drobiowe mięso surowe, konserwy drobiowe, jaja i ich przetwory, ryby, owoce morza i ich przetwory, mleko i przetwory mleczne, przetwory zbożowo-mączne, ciasta z kremem poddanym i nie poddanym obróbce termicznej, warzywa i ich przetwory, owoce i przetwory owocowe, koncentraty spożywcze, zioła i przyprawy, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, suplementy diety, napoje alkoholowe, orzechy, sól i jej zamienniki.

Próbki środków spożywczych badano w kierunku – zanieczyszczeń mikrobiologicznych, substancji dodatkowych, zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych, obecności GMO, metali ciężkich, pozostałości pestycydów. Ponadto próbki poddawane były ocenie organoleptycznej i ocenie znakowania.

Zakwestionowano 9 próbek środków spożywczych, w tym:

√ 2 próbki pochodzące z UE z grupy *Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego podgrupa środki spożywcze dla osób z zaburzeniami metabolizmu węglowodanów (cukrzyca) ze względu na nieprawidłowe oznakowanie;*

Wystosowano pismo do właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego nadzorującego dystrybutora oraz wystąpienie do zakładu, z którego pobrano próbkę.

√ 2 próbki krajowe z grupy *Sól i jej zamienniki- pektosól ze względu na obecność siarczanów wskazujących na zafalszowanie solą wypadową.*

Wydano decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu jako środka spożywczego oraz wycofania od odbiorców.

√ 3 próbki krajowe z grupy *napoje alkoholowe ze względu na: w 3 nieprawidłowe oznakowanie, w 2 próbkach przekroczenie najwyższej dopuszczalnej ilości sacharyny.*

Odbyło się posiedzenie zespołu ds. RASFF. Przeprowadzono kontrole w placówce obrotu, z której pobrano próbki oraz w placówce obrotu hurtowego z której dostarczono alkohol do sklepu. Wysłano pisma do właściwych miejscowo Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych nadzorujących producentów.

√ 1 próbkę krajową z grupy *Przyprawy ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.*

Odbyło się posiedzenie zespołu ds. RASFF. Wystosowano wystąpienie do zakładu produkcyjnego z którego pobrano próbkę.

√ 1 próbkę z grupy *Warzywa suszone – papryka czerwona płatek ze względu na obecność szkodników i zmianę cech organoleptycznych*

Celem określenia skuteczności mycia i dezynfekcji naczyń, sprzętu i rąk pracowników oraz obecności szkodników, w zakładach żywienia i żywności do badań laboratoryjnych pobrano 13 próbek sanitarnych. W 3 próbkach stwierdzono zawyżoną ogólną liczbę drobnoustrojów, w tym w 2 obecność bakterii z grupy coli. Wystosowano wystąpienie do obiektu, z którego pobrano próbki.

W ramach bieżącego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością zbadano 8 próbek celem określenia cech organoleptycznych, migracji globalnej, migracji formaldehydu.

Zakwestiowano 1 próbkę z importu – *Lejek z tworzywa sztucznego ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.*

Odbyło się posiedzenie ds. RASFF. Wysłano pismo do właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego nadzorującego dystrybutora oraz wystąpienie do obiektu, z którego pobrano próbkę.

W ramach nadzoru nad kosmetykami skontrolowano 17 obiektów przeprowadzając 25 kontroli, w tym; 8 kontroli interwencyjnych, w związku z powiadomieniami w ramach systemu Rapex.

Na kontroli oceniono oznakowanie 17 partii opakowań jednostkowych kosmetyków (niekwestionowane).

Do badań laboratoryjnych pobrano **10 próbek krajowych kosmetyków** w tym 5 celem określenia jakości mikrobiologicznej i 5 celem określenia cech fizykochemicznych.

W zbadanych parametrach próbki odpowiadały obowiązującym wymaganiom.

Ocena stanu sanitarno-technicznego oraz sposobu i jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 34 zakłady. Wszystkie oceniono w oparciu o arkusz oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego jako zgodne z wymaganiami. W w/w obiektach przeprowadzono 43 kontrole sporządzając protokoły kontroli sanitarnej.

Występujące w 2 zakładach uchybienia dotyczyły: złego stanu technicznego ścian i posadzek

- w jednym obiekcie: złego stanu ścian i posadzek w pomieszczeniach należących do kuchni;
- w drugim obiekcie: złego stanu sufitów, ścian, posadzek, drzwi i futryn, kaloryferów, rur doprowadzających media do kotłów parowych w pomieszczeniach działu żywienia.

Wydano 7 decyzji administracyjnych, w tym 2 nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i 5 przedłużających wykonanie decyzji z lat ubiegłych. W części placówek zalecenia wykonano, a w niektórych postępowanie administracyjne jest w toku.

Ocenie poddano sposób żywienia w 33 obiektach:

- a) laboratoryjnie w oparciu o jadłospis i 10-dniowe zużycie surowców – oceny teoretycznej dokonano w 9 zakładach- żywienie w nich uznano za nieprawidłowe, zakwestionowano 2 jadłospisy i 9 zestawień dekadowych.

Jadłospisy zakwestionowano ze względu na przygotowanie posiłków z niewystarczającą ilością białka zwierzęcego.

Zestawienia dekadowe zakwestionowano ze względu na: nieprawidłową wartość energetyczną, niewłaściwą podaż białka i białka zwierzęcego oraz tłuszczów, węglowodanów, wapnia, żelaza, wit. A, wit. B1, wit. B2, wit. C, a także % udział energii pochodzącej z białka i tłuszczu.

Do kierownictwa 9 placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości w jakości żywienia wystosowano wystąpienia zobowiązujące do podjęcia działań celem poprawy.

- b) w trakcie kontroli w oparciu o jadłospis dekadowy oceniono 28 jadłospisów- nie wykazywały większych nieprawidłowości w stosunku do zasad racjonalnego żywienia.

Ponadto do badań laboratoryjnych pobrano zgodnie z planem 29 próbek posiłków – w tym 21 próbek całodziennego żywienia (w 7 placówkach) oraz 8 próbki obiadów (w 4 placówkach).

Próbki całodziennego żywienia zakwestionowano ze względu na:

- niewłaściwy procentowy rozkład energii na poszczególne posiłki,
- niewłaściwy procentowy udział energii z białka w poszczególnych posiłkach,
- nieprawidłową podaż wapnia,
- nieprawidłową podaż żelaza,
- nieprawidłową podaż soli kuchennej.

Natomiast z 8 pobranych próbek obiadu zakwestionowano 6 ze względu na nieprawidłową podaż soli kuchennej. Do kierownictwa placówek wystosowano wystąpienia zobowiązujące do podjęcia działań celem poprawy.

Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych zakładów w przeważającej części odpowiadał

obowiązującym przepisom prawnym w zakresie bezpieczeństwa żywności.

Ponadto w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami żywności i żywienia w 2012 roku dokonano kontroli w zakresie:

1. stosowania substancji dodatkowych w zakładach żywności i żywienia

Kontrolą objęto 13 zakładów produkcyjnych (ciastkarnie, piekarnie, wytwórnię majonezu i musztardy, sklepy spożywcze, hurtownie spożywcze). Ogółem oceniono 38 partii substancji dodatkowych.

Nie zanotowano uchybień dotyczących ich stosowania. Dodawane są one w ilościach zgodnych z deklaracją producenta, wg procedur dobrej praktyki produkcyjnej, przechowywane właściwie. Na opakowaniach jednostkowych wyrobów zawierających substancje dodatkowe zamieszczone są informacje o ich obecności.

Do badań laboratoryjnych pobrano zgodnie z harmonogramem z zakładów produkcyjnych i placówek obrotu 19 próbek środków spożywczych w kierunku obecności substancji dodatkowych.

Trzy pobrane próbki napojów alkoholowych zostały zakwestionowane z uwagi na niewłaściwe znakowanie oraz przekroczenie najwyższych dopuszczalnych ilości substancji dodatkowych. Z uwagi na fakt, iż producent powyższych środków spożywczych znajdował się na terenie działalności innej stacji sanitarno-epidemiologicznej, przesłano dokumentację dotyczącą kwestionowanych próbek celem wykorzystania służbowego.

2. nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywnością wzbogacaną

Na terenie powiatu grodzkiego jeden zakład produkuje w niewielkich ilościach m.in.:

- suplement diety pn. Olej amarantusowy,
- bezglutenowe środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

W 2012r. przeprowadzono 2 kontrole tematyczne dotyczące oceny warunków produkcji i wprowadzania do obrotu suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz oceny znakowania.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie zagadnień objętych kontrolami.

Na terenie powiatu łomżyńskiego funkcjonuje także 1 zakład produkcyjny, który produkuje m.in. żywność wzbogacaną. Są to niewielkie ilości soków o różnych smakach, wzbogacane w witaminę C.

W okresie sprawozdawczym w w/w zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, podczas której, m.in. oceniono prawidłowość znakowania w/w asortymentu, nie stwierdzając uchybień.

W roku 2012 skontrolowano ogółem 24 obiekty sprzedaży detalicznej (sklepy spożywcze, apteki, hurtownię farmaceutyczną, sklepy specjalistyczne, siłownię, zakład kosmetyczno-rekreacyjny, sklep drogerijny) oraz 3 obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego

W w/w obiektach przeprowadzono łącznie 30 kontroli, oceniono ogółem 123 partie produktów, (56 partii suplementów diety, 35 partii środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego, 32 partie żywności wzbogacanej).

Nie stwierdzono uchybień w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

Ponadto w okresie sprawozdawczym przeprowadzono również kontrole w związku z powiadomieniami w ramach Systemu RASFF dotyczącymi obecności w nadzorowanych zakładach środków spożywczych z w/w grup.

Nie stwierdzono ich w obrocie (część produktów została sprzedana, natomiast część zwrócono u dostawców).

Kontrole w aptekach przeprowadzono przy współudziale pracownika Nadzoru Farmaceutycznego.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu z w/w grup środków spożywczych pobrano 27 próbek, w kierunku: zanieczyszczeń mikrobiologicznych,

metalami szkodliwymi dla zdrowia, oznaczenia zawartości: akryloamidu, WWA, azotanów, jodanu potasu, oznaczenia zawartości składników mineralnych, witamin, oceny organoleptycznej i znakowania.

Dwie próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zostały zakwestionowane ze względu na niewłaściwe znakowanie.

Wystosowano pismo do właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego nadzorującego dystrybutora oraz wystąpienie do zakładu, z którego pobrano próbkę.

Pozostałe próbki nie były kwestionowane.

3. produkcji i obrotu żywnością ekologiczną

Dokonano kontroli 6 zakładów (1 zakład produkcyjny oraz 5 obiektów obrotu żywnością – hurtownie spożywcze) przeprowadzając 7 kontroli sanitarnych.

Na terenie powiatu grodzkiego, produkcję żywności ekologicznej prowadzi 1 zakład.

Posiada on aktualny „Certyfikat Zgodności” wydany przez Jednostkę Certyfikującą na produkcję ekologiczną produktów zbożowo-młynarskich.

Ponadto w hurtowniach spożywczych ocenie poddano łącznie 15 partii warzyw. Na opakowaniach zbiorczych ocenianych asortymentów, producenci nie deklarowali, że jest to żywność ekologiczna.

4. obrotu żywnością napromienianą

Do inspekcji w zakresie nadzoru nad żywnością napromienianą promieniowaniem jonizującym, wytypowano zakłady produkcji i przetwórstwa żywności mogące wykorzystywać surowce potencjalnie napromieniane oraz obiekty obrotu żywnością.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 9 obiektów.

Ponadto działania kontrolne w w/w zakresie realizowane były w ramach oceny partii środków spożywczych z importu. Ogółem oceniono 66 partii środków spożywczych, które potencjalnie mogły być napromieniane. Kontrolowano następujący asortyment: suszone przyprawy, zioła i warzywa.

Producenci ocenianych środków spożywczych w zakładach przetwórstwa żywności oraz zakładach obrotu nie deklarowali na opakowaniach, że jest to żywność utrwalana metodą napromieniania.

Również w sprawdzonej dokumentacji (certyfikaty jakości, deklaracje producentów) załączonej do każdej partii importowanych środków spożywczych nie stwierdzono zapisów świadczących o przeprowadzanych zabiegach napromieniania.

Zgodnie z planem urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu do badań laboratoryjnych w kierunku napromieniania z 1 obiektu obrotu pobrano 2 próbki -przypraw, które nie były napromieniane.

5. prawidłowości znakowania środków spożywczych

Nadzorem objęto zakłady produkcji żywności, obiekty obrotu żywnością, oraz zakłady żywienia zbiorowego.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 110 obiektów, w tym: 15 zakładów produkcyjnych, 86 zakładów obrotu żywnością i 9 zakładów żywienia zbiorowego.

Łącznie na kontroli oceniono 415 produktów różnego asortymentu, w tym: mleko i przetwory mleczne, masło, drób podroby i produkty drobiarskie, ryby i przetwory rybne, mięso i przetwory mięsne, przetwory zbożowo-mączne, wyroby piekarnicze i ciastkarskie, warzywa, owoce, grzyby, wody mineralne, napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe, tłuszcze roślinne, majonezy, koncentraty spożywcze, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, suplementy diety, wyroby garmażeryjne, zioła i przyprawy.

Znakowanie omawianych wyrobów było zgodne z obowiązującymi wymaganiami.

Ogółem do badań laboratoryjnych zgodnie z planem w kierunku znakowania pobrano 90 próbek (zakwestionowano 6 z nich – przyprawy – (1), środki spożywcze dla osób

z zaburzeniami metabolizmu-węglowodanów (2), napoje alkoholowe (3).

Ze względu na to, iż niektórzy producenci kwestionowanych wyrobów nie znajdują się na nadzorowanym terenie akta spraw przesłano do właściwych miejscowo Inspektorów Sanitarnych nadzorujących producentów.

Do właścicieli obiektów, z których pobrano zakwestionowane próbki wystosowano wystąpienia dotyczące wzmożenia kontroli wewnętrznej w placówkach, w szczególności na etapie przyjmowania środków spożywczych na stan zakładu, a także prawidłowości znakowania.

6. wzmożonego nadzoru sanitarnego nad zakładami produkcji i obrotu żywnością:

- zaopatrującymi w środki spożywcze znaczną liczbę konsumentów,
- których działalność jest skierowana do specjalnej grupy konsumenckiej
- których działalności jest skierowana do społeczności lokalnej.

Do w/w kontroli wytypowano 19 zakładów. Przeprowadzono w nich 73 kontrole.

Podczas przeprowadzanych inspekcji, naruszenie przepisów prawa stwierdzono w 2 zakładach obrotu żywnością (w złym stanie ściany i sufity, w złym stanie podłoga w sali sprzedaży, brak zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środków spożywczych sprzedawanych luzem – wyroby piekarnicze, brak bieżącej zimnej i ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk na stoisku mięsnym, w złym stanie witryna chłodnicza do przechowywania ryb w sali sprzedaży).

Wynikiem powyższego było wydanie 2 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Jedno postępowanie zakończone, natomiast jedno jest w toku.

Do badań laboratoryjnych pobrano 40 próbek środków spożywczych i 3 próbki sanitarne. Jakość zdrowotna pobranych do badania środków spożywczych nie budziła zastrzeżeń. Natomiast w próbkach sanitarnych stwierdzono zawyżoną ogólną liczbę drobnoustrojów oraz obecność bakterii z grupy coli. Wystosowano wystąpienie do obiektu, z którego pobrano próbki.

Ponadto pobrano 3 próbki posiłków (śniadanie, obiad, kolacja) oraz materiały do teoretycznej oceny żywienia i dekadowe zestawienie produktów żywieniowych w bloku żywienia domu opieki społecznej. Próbki (posiłki, dekada) zostały zakwestionowane. Do kierownictwa placówki wystosowano wystąpienie.

7. nadzoru nad żywnością modyfikowaną genetycznie

W 2012 roku przeprowadzono 5 kontroli (2 piekarnie, placówki obrotu: 2 sklepy, 1 magazyn hurtowy). Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w 1 zakładzie produkcyjnym przedsiębiorca przedstawił stosowną dokumentację tj. faktury dostawy oraz oświadczenia dystrybutorów o zgodności produktu (tj. ziarna soi) ze specyfikacją wyrobów. Na tej podstawie uznano, że oceniana partia nie była modyfikowana genetycznie. W drugim zakładzie produkcyjnym nie stwierdzono surowców potencjalnie modyfikowanych genetycznie.

Działania kontrolne w placówkach obrotu detalicznego i hurtowego, dotyczyły obecności w obrocie żywności zawierającej składniki modyfikowane genetycznie oraz oceny prawidłowości znakowania.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w tym zakresie, w w/w zakładach ocenie poddano łącznie 8 partii środków spożywczych, w których istniało prawdopodobieństwo wystąpienia składników modyfikowanych genetycznie.

W skontrolowanych obiektach na podstawie deklaracji producentów znajdujących na etykietach w/w środków spożywczych, nie stwierdzono żywności GMO.

Zgodnie z planem próbkobrania na rok 2012 w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku obecności organizmów genetycznie modyfikowanych 1 próbkę środka spożywczego z grupy wyroby cukiernicze

i ciastkarskie. W zbadanej próbce nie stwierdzono obecności materiału modyfikowanego genetycznie.

Ponadto w roku sprawozdawczym w ramach nadzoru nad importem oceniono ogółem 38 partii środków spożytych na podstawie załączonej dokumentacji o braku GMO, w tym:

* 3 partie ziół i przypraw ziołowych

* 35 partii warzyw suszonych.

8. nadzór nad warunkami produkcji przetworów grzybowych a także skupem oraz wprowadzaniem do obrotu grzybów świeżych i przetworów grzybowych.

W sezonie grzybowym 2012. do grzyboznawcy zatrudnionego w PSSE Łomża zgłaszali się interesanci – 2 z prośbą o konsultacje w zakresie klasyfikacji grzybów jadalnych. Ustalono, iż przedstawione do rozpoznania gatunki grzybów należały do grupy grzybów jadalnych dopuszczonych do obrotu – rosnących w warunkach naturalnych.

Działaniami kontrolnymi w powyższym temacie objęto następujące grupy obiektów: zakłady żywienia zbiorowego, punkt skupu grzybów.

W 2012 roku skontrolowano łącznie 4 zakłady: 3 zakłady żywienia zbiorowego otwartego, 1 punkt skupu grzybów, przeprowadzając w nich łącznie 4 kontrole kompleksowe. W kontrolowanych zakładach zwracano szczególną uwagę na: warunki przechowywania, znakowanie oraz identyfikowalność wprowadzanych do obrotu lub używanych do przygotowania potraw grzybów świeżych rosnących w warunkach naturalnych.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

Ogółem oceniono 4 partie grzybów.

Ponadto wystosowano 1 wystąpienie do Urzędu Miasta dotyczące aktualnie obowiązującego ustawodawstwa w zakresie rejestracji skupu owoców sezonowych, runa leśnego i grzybów

9. nadzoru nad żywnością tradycyjną i regionalną:

Prowadzono działania kontrolne mające na celu poznanie rynku lokalnego w zakresie produkcji i występowania w obrocie żywności tradycyjnej i regionalnej.

Podczas kontrolowanych imprez masowych nie stwierdzono produktów znajdujących się na Liście Produktów Tradycyjnych. Skontrolowano również 2 zakłady żywienia zbiorowego otwartego. Nie stwierdzono produkcji żywności tradycyjnej i regionalnej.

10. nadzoru nad transportem i wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych w handlu obwoźnym w tym zwłaszcza żywności łatwopsującej się.

Kontrolą objęto obiekty na imprezie masowej - „Gościniec Łomżyński”, „Night Power” i obiekty handlu obwoźnego. Skontrolowano ogółem 13 obiektów obrotu handlu obwoźnego artykułami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, ruchome punkty gastronomiczne. W w/w obiektach przeprowadzono 13 kontroli, sporządzając protokoły kontroli sanitarnej, w tym 2 z uchybieniami w punktach gastronomicznych.

Dotyczyły one braku:

- decyzji zatwierdzającej obiekt, w którym prowadzona jest w/w działalność gastronomiczna.
- do wglądu orzeczeń lekarskich
- do wglądu instrukcji GHP/GMP oraz zapisów z jej przestrzegania
- odzieży ochronnej u osób sprzedających
- dokumentacji potwierdzającej szkolenie personelu.

Ze względu na to, iż właściciele obiektów pochodzili spoza nadzorowanego terenu, wystosowano pisma do właściwych miejscowo PPIS informujące o wynikach kontroli. Ponadto skontrolowano 53 środki transportu żywności.

W kontrolowanych środkach transportu nie stwierdzono uchybień sanitarnych.

11. nadzoru na materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

W roku sprawozdawczym w zakresie nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością skontrolowano 21 obiektów (hurtownie i sklepy przemysłowe, zakłady produkcyjne, zakłady żywienia zbiorowego, zakłady małej gastronomii, obiekty tymczasowe).

Ocenie poddano 68 partii wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością, były one prawidłowo oznakowane i przechowywane, a także używane zgodnie z deklaracją producenta.

Do badań laboratoryjnych pobrano 8 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (wyroby kryształowe, drobny sprzęt kuchenny).

Jedna próbka została zakwestionowana ze względu na nieprawidłowe znakowanie. Akta sprawy przesłano do właściwego miejscowo inspektora sanitarnego nadzorującego dystrybutora.

Pozostałe próbki pod względem badanych parametrów (migracja globalna, migracja kadmu i ołowiu, migracja specyficzna formaldehydu i pierwszorzędowych amin aromatycznych) spełniały wymagania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie .

W roku sprawozdawczym prowadzone były również działania kontrolne w związku z otrzymaniem informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach systemu RASFF.

Przeprowadzono łącznie 86 kontroli (75 kontroli interwencyjnych, 10 kontroli tematycznych i 1 kontrolę kompleksową) mających na celu stwierdzenie obecności na rynku produktów niebezpiecznych zgłoszonych w ramach systemu informowania o produktach niebezpiecznych..

W większości kontrolowanych obiektów nie stwierdzono produktów będących przedmiotem powiadomień w ramach systemu RASFF.

Natomiast w niektórych przypadkach stwierdzono na stanie zabezpieczone, oznakowane i przygotowane do zwrotu produkty będące przedmiotem powiadomienia.

W przypadku kiedy kwestionowany produkt z naszych zakładów został zakupiony przez przedsiębiorców z terenu nie będącego pod nadzorem PPIS w Łomży wówczas były kierowane stosowne pisma o niebezpiecznych produktach żywnościowych do właściwych miejscowo PPIS.

W roku 2012 w porównaniu do roku 2011 w obiektach żywienia i żywności znajdujących się na terenie powiatu grodzkiego zaobserwowano poprawę stanu sanitarno-technicznego obiektów. Natomiast zwiększyła się ilość kwestionowanych próbek środków spożywczych.

Żywnienie w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego nadal nie spełnia wszystkich wymogów racjonalnego żywienia.

HIGIENA KOMUNALNA

Główne kierunki działań to :

- Nadzór nad obiektami i urządzeniami użyteczności publicznej.
- Nadzór nad jakością wody oraz obiektami służącymi do zaopatrzenia ludności w wodę, kąpieliskami i basenami.
- Nadzór nad stanem sanitarno – higienicznym wentylacji i klimatyzacji w pomieszczeniach użyteczności publicznej w zakresie zapewnienia właściwej czystości powietrza wewnątrz pomieszczeń.
- Nadzór nad stanem sanitarnym miejscowości, tras i obiektów turystycznych objętych wypoczynkiem letnim.

1.Ocena zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Realizowane w 2012 roku działania dotyczące bezpieczeństwa wodnego stanowiły kontynuację problematyki z lat poprzednich. Prowadzono monitoring kontrolny i przeglądowy jakości wody przeznaczonej do spożycia w oparciu o rozporządzenie Ministra

Zdrowia z dnia 29 marca 2007r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.).

Zgodnie z w/w rozporządzeniem woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu oraz nie ma agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania określone w rozporządzeniu.

Na terenie miasta funkcjonuje 1 wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Woda dla potrzeb wodociągu ujmowana jest z warstw czwartorzędowych na ujęciu wody Rybaki i Podgórze. Stosowane są proste metody uzdatniania wody, jak: napowietrzanie i filtracja na złożach piaszkowych. Dezynfekcję stosuje się doraźnie w przypadku stwierdzenia przekroczeń najwyższych dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych. Producentem wody jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łomży działające w oparciu o Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i o zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 z późn. zm.). Produkcja wody w minionym roku wyniosła 7322 m³/dobę.

Jakość wody u konsumenta Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży kontrolował w czterech punktach monitoringowych. W ramach monitoringu kontrolnego zbadano 25 próbek, a przeglądowego 4 próbki wody. Zakwestionowana została 1 próbka, co stanowiło 3,5 % badanych.

Wykres 7. Zakwestionowane próbki wody.

Przekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości dotyczyło mętności. W/w parametr nie ma bezpośredniego odniesienia do bezpieczeństwa zdrowotnego, ale ma znaczenie dla jakości wody z powodu, iż duża mętność może chronić mikroorganizmy przed działaniem procesu dezynfekcyjnego i może pobudzać wzrost bakterii. W wyniku podjętych działań naprawczych przez MPWiK w Łomży uzyskano poprawę jakości wody i zgodności wartości dopuszczalnych parametrów do wymogów rozporządzenia.

Woda z wodociągu była badana również w ramach kontroli wewnętrznej. Harmonogramy poboru próbek zostały opracowane przez producenta wody zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W 2012 r. nadzorowano również indywidualne ujęcie wody Szpitala Wojewódzkiego w Łomży. Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 5 próbek wody. Zakwestionowane zostały 3 próbki, co stanowiło 60 % badanych. Przekroczenia wartości dopuszczalnych norm dotyczyły mętności. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży nakazał doprowadzenie jakości wody o wymagań rozporządzenia. Zalecenie w trakcie realizacji.

2. Ocena ciepłej wody w instalacjach na obecność pałeczek *Legionella.sp.*

W minionym roku w celu oceny skolonizowania bakteriami *Legionella sp.* instalacji ciepłej wody przeprowadzono badania w szpitalu. Do badań laboratoryjnych pobrano 5 próbek wody, z czego w 3 próbkach stwierdzono obecność pałeczek *Legionella sp.*, stanowiło to 60 % badanych. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży

nakazał doprowadzenie jakości wody ciepłej do zgodnej z wymogami. Obowiązki zawarte w decyzji zostały zrealizowane.

3. Ocena jakości wody wykorzystywanej do kąpieli.

3.1. Baseny kąpielowe

W 2012r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży mając na względzie bezpieczeństwo osób kąpiących się w basenach kąpielowych kontynuował nadzór nad jakością wody basenowej, pomimo braku szczegółowych regulacji prawnych, określających wymagania, jakim woda taka powinna odpowiadać, oraz sposób ich kontroli i oceny. W ramach nadzoru sanitarnego do badań laboratoryjnych pobrano 33 próbki wody z 2 basenów krytych oraz jednego odkrytego funkcjonującego w sezonie letnim. Jakość wody nie zagrażała bezpieczeństwu zdrowotnemu kąpiących się. Stan sanitarno-techniczny wszystkich obiektów nie budził zastrzeżeń.

Tabela 1 : Nadzór nad basenami kąpielowymi krytymi w 2012r.

Lp.	Nazwa i adres obiektu	Liczba nioceek	Liczba dodatkowych atrakcji, wymienić jakie np. jacuzzi, sauna, zjeżdżalnie...	Liczba kontroli obiektu	Ocena obiektu zgodna ze sprawozdaniem GUS za 2012r.	Liczba badań ogółem	w tym bakteriologicznych	Liczba prób kwalifikująca do podjęcia działań przez PPIS	Podjęte działania przez PPIS w przypadku nieprawidłowości
1	Basen kryty - Pływalnia Nr 1 w Łomży, ul. Niemcewicza 17, należy do MOSiR, ul. Zjazd 18, 18-400 Łomża	3	Sucha sauna zjeżdżalnia, jacuzzi	1	dobra	12	12	0	0
2	Basen kryty - Pływalnia Nr 2 w Łomży, ul. Wyszyńskiego 15, należy do MOSiR, ul. Zjazd 18, 18-400 Łomża	5	Sucha sauna zjeżdżalnia, jacuzzi,	1	dobra	20	20	0	0
3	Basen otwarty, ul. Katyńska 3, 18-400 Łomża, należący do MOSiR, ul. Zjazd 18, 18-400 Łomża.	1	0	1	dobra	1	1	0	0

3.2. Miejsce wykorzystywane do kąpieli na rzece Narew.

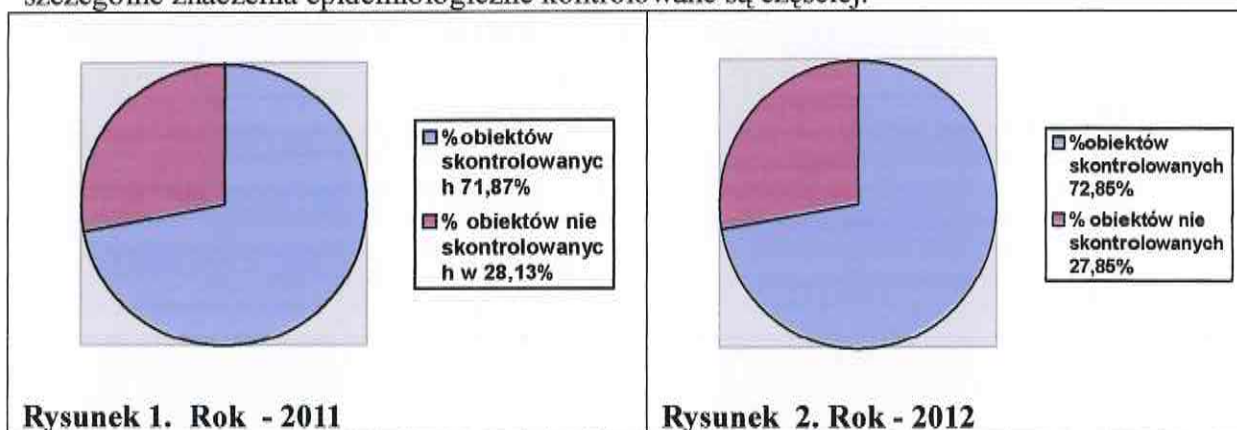
W sezonu letnim na rzece Narew w Łomży funkcjonowało strzeżone miejsce wykorzystywane do kąpieli. Woda w/w miejscu została zbadana 2 razy i odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2011r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz.U. nr 86, poz.478). Na podstawie sprawozdań z badania wody przedstawionych przez organizatora, PPIS orzekał o przydatności wody do kąpieli. Miejsce wykorzystywane do kąpieli było oznakowane bojami.

Przedmiotem kontroli była także plaża miejska przystosowana do sezonowego wykorzystania. Wyposażona była: w ubikacje typu TOI-TOI, przebieralnie, kosze na odpady oraz sprzęt ratowniczy.

4. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej.

W 2012r. kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 171 obiektach użyteczności publicznej, co stanowiło (72,15 %) ujętych w ewidencji. Obiekty, których stan sanitarny ma

szczególne znaczenia epidemiologiczne kontrolowane są częściej.

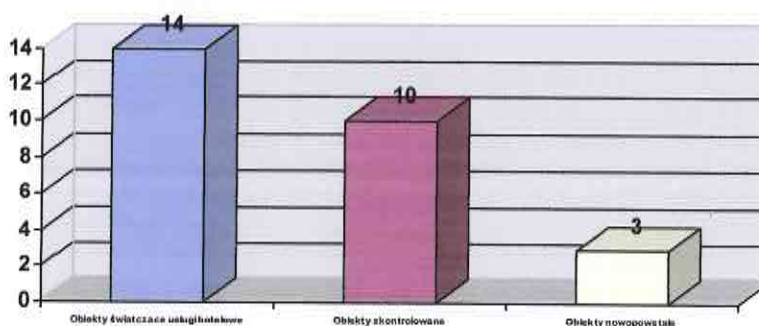
Wykres 8. Skontrolowane obiektów użyteczności publicznej w latach (2011- 2012).

Obiekty te stanowią zróżnicowaną grupę pod względem ich przeznaczenia jak i wymagań sanitarnych. Bieżący nadzór powoduje zróżnicowane wymagania jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym. Do istotniejszych elementów nadzoru sanitarnego nad tymi obiektami należy ocena zapewnienia wymogów sanitarno-technicznych ustalonych w przepisach prawa, przestrzeganie warunków higienicznych (bieżący stan sanitarny) pomieszczeń, sprzętów, narzędzi, usług, personelu, działania organizacyjne w celu stworzenia bariery sanitarnej pomiędzy “obszarami” brudnymi i czystymi.

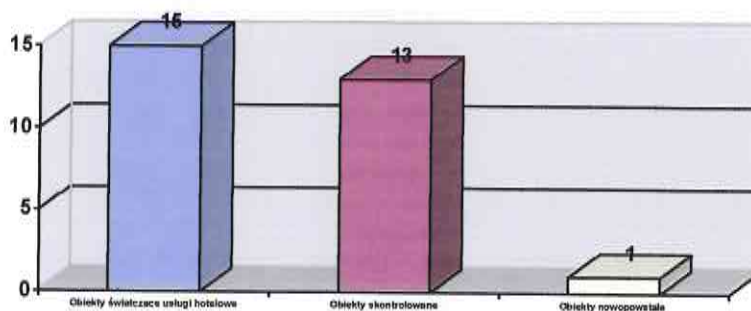
4.1. Obiekty świadczące usługi hotelarskie

W 2012r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży znajdowało się 15 tego typu obiektów na terenie miasta. Skontrolowano 13 obiektów, obiekty nowe wpisano do ewidencji tj. Concordia Łomża ul. Poznańska 97.

Rok - 2011

Rok 2012

Wykres 9. Obiekty świadczące usługi hotelowe w latach (2011- 2012)

W grupie tych obiektów w roku 2012 nie zanotowano znaczących zmian w zakresie jakości i bezpieczeństwa sanitarnego korzystających z usług hotelarskich. Dominują obiekty o średnim standardzie. Nadal tylko jeden hotel jest skategoryzowany jako „trzygwiazdkowy”, stanowi to formalne potwierdzenie wysokiego poziomu usług oferowanych już w latach poprzednich. Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie było: zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia, odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych, sprawność wentylacji pomieszczeń, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystościowe, stan techniczny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, zaplecza oraz stan bieżącej czystości i higieny obiektu oraz otoczenia.

Kontrole sanitarne przeprowadzone przez inspekcję sanitarną wykazały, że właściciele zapewniali odpowiedni stan sanitarny obiektów.

4.2. Domy pomocy społecznej oraz inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Na terenie miasta funkcjonują: dom pomocy społecznej dla osób starszych, dzieci niepełnosprawnych, środowiskowy dom samopomocy oraz ośrodek interwencji kryzysowej. Przedmiotem kontroli w/w obiektów było zaopatrzenie w wodę, gospodarka ściekowa, postępowanie z odpadami komunalnymi, zaopatrzenie w środki czystości, postępowanie z bielizną brudną i czystą, stan pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, zaplecza. Domy świadczące opiekę całodobową oferują: całodzienne wyżywienie, terapie zajęciowe i rehabilitacyjne. Posiadają własne pralnie bielizny, zachowujące rozdział dróg bielizny czystej i brudnej. Obiekty tej grupy charakteryzował dobry stan sanitarno-techniczny.

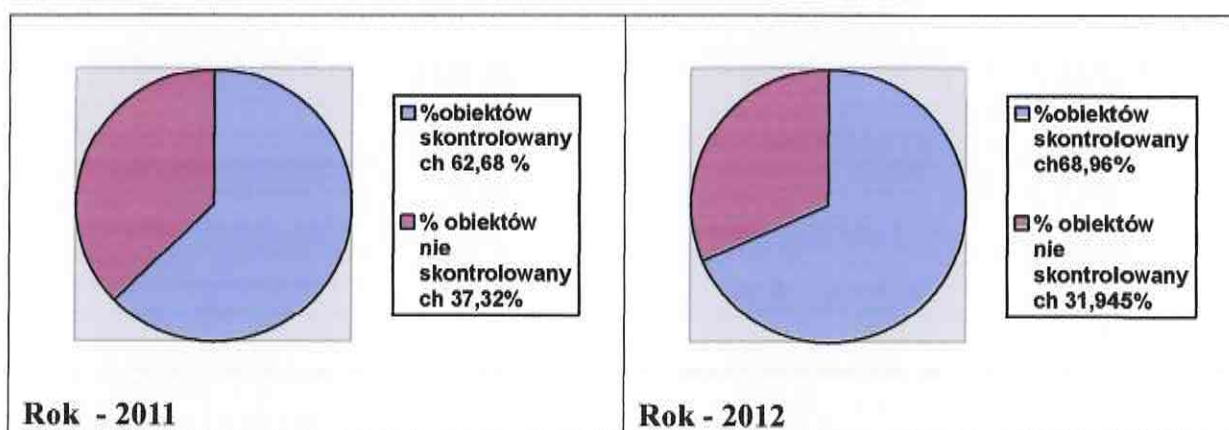
Noclegownia z ogrzewalnią prowadzona przez MOPS zapewnia schronienie w porze nocnej osobom bezdomnym. Obiekt ogrzewany, podłączony do sieci wodno-kanalizacyjnej, wyposażony w podstawowe sprzęty jak: piętrowe łóżka, szafki ubraniowe, krzesła, stoliki, pralkę oraz posiada aneks kuchenny i pomieszczenie sanitarne. Bielizna przekazywana do pralni zewnętrznej. O stan bieżącej czystości pomieszczeń dbają sami mieszkańcy pod nadzorem kierownika. Stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń pod względem sanitarnym.

4.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej.

W ewidencji PPIS w Łomży znajduje się 145 w/w zakładów, z czego skontrolowano 100 co stanowiło 68,96 %. Obiekty te należą do najliczniejszej grupy obiektów użyteczności publicznej funkcjonujących w mieście. Generalnie stan sanitarno – porządkowy nie budził większych zastrzeżeń. Personel stosuje środki dezynfekcyjne do narzędzi, w gabinetach kosmetycznych używa się sterylnych narzędzi w pakietach lub jednorazowych. Pranie bielizny z reguły odbywa się we własnym zakresie, coraz częściej używano ręczników jednorazowego użytku. W gabinetach kosmetycznych szczególnie istotne jest wyposażenie w sprzęt jednorazowy, zapewnienie odpowiedniej sterylizacji sprzętu naruszającego ciągłość tkanek, właściwe postępowanie z odpadami, stosowanie preparatów kosmetycznych z aktualną datą ważności, zaopatrzenie w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

Wskutek stwierdzenia podczas kontroli nieprawidłowości w/w zakresie na dwóch właścicieli zakładów został nałożony obowiązek ich usunięcia. W jednym przypadku ukarano mandatem karnym za brak sterylnych narzędzi. Uchybienia zostały usunięte w terminie.

Z uwagi na brak obecnie przepisów prawa, które obowiązywały by prowadzących działalność nadzór nad tymi obiektami jest ograniczony.

Wykres 10. Skontrolowane zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej w latach (2011 – 2012).

4.4. Inne obiekty użyteczności publicznej.

Na terenie miasta kontrolowane były inne obiekty użyteczności publicznej w przypadku, których zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających, a także przebywających. Należą do nich: dworzec, ustępy publiczne, obiekty kulturalno – widowiskowe, apteki, stacje dystrybucji paliw, tereny rekreacyjno-sportowe, piaskownice dla dzieci, inne.

Obiekty ujęte w ewidencji skontrolowano w 72,46 %. W wyniku dokonanych czynności kontrolnych tych obiektów i w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarno technicznego obiektów tj. niewłaściwego stanu sanitarnego ścian, sufitów, przeciekającego dachu, na strony odpowiedzialne zostały nałożone obowiązki ich usunięcia. W/w uchybienia dotyczyły: dworca PKS w Łomży, apteki przy w Łomży przy ul. Bema 33 oraz ustępu publicznego przy Placu Pocztowym w Łomży. Wystosowano również wystąpienie do zarządcy dworca PKS-u. Stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte w dwóch przypadkach, w jednym w trakcie realizacji.

Kontrola piaskownic dla dzieci wykazała, że nadal są narażone na zanieczyszczenia przez zwierzęta, część z nich nie była ogrodzona a większość nie jest przykrywana. Tego rodzaju zabezpieczenia mają na celu ograniczenie ryzyka sanitarnego i poprawę bezpieczeństwa dzieci korzystających z piaskownic, a tym samym wyeliminowanie zagrożeń epidemiologicznych jakie może stanowić zanieczyszczony odchodami zwierząt piasek. PPIS wystosował wystąpienia w tej sprawie do zarządców obiektów.

W pozostałych przypadkach przeprowadzone kontrole wykazały, iż właściciele zapewniaли odpowiedni stan sanitarny obiektów.

Nadzór sanitarny sprawowany nad obiektami użyteczności publicznej nie wykazał zagrożeń o zasadniczym znaczeniu dla zdrowia.

4.5. Zakłady i domy pogrzebowe.

W ramach nadzoru nad właściwym postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi skontrolowano 3 domy pogrzebowe oraz skontrolowano 8 samochodów do przewożenia zwłok. Szczególną uwagę zwracano na przechowywanie zwłok, stan sanitarno-techniczny, dezynfekcję oraz właściwą wentylację pomieszczeń. Nie odnotowano nieprawidłowości. Wydano 20 pozwoleń na sprowadzenie zwłok z zagranicy oraz 1 pozwolenie na wywóz za granicę. Ponadto w ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi PPIS wydał 4 decyzje na ekshumację zwłok oraz przeprowadził 4 kontrole prowadzonej ekshumacji.

4.6 Środki transportu publicznego.

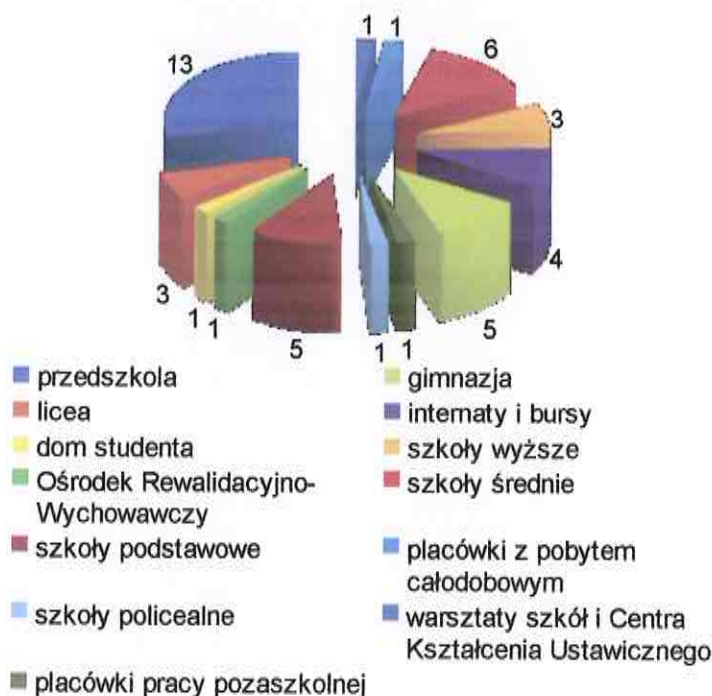
Państwowa Inspekcja Sanitarna w 2012 r. przeprowadziła kontrole 42 środków transportu publicznego. W liczbie tej znalazło się: 25 autobusów (komunikacji dalekobieżnej,

miejskiej i turystycznej), 4 samochody do przewozu chorych oraz 2 samochody do przewozu bielizny. Kontrole w/w środków transportu nie wykazały większych zaniedbań.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Głównym zamierzeniem tej komórki w 2012 roku było Pełnienie nadzoru nad szkołami i innymi placówkami oświatowo-wychowawczymi oraz placówkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży oraz wyższych uczelni zgodnie z procedurą kontroli PT/01, wg sporządzonych na podstawie wytycznych PPWIS planów pracy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w roku 2012 objęła nadzorem 53 placówki nauczania i wychowania

Wykres 11 . Placówki stałe objęte nadzorem sanitarnym przez pracowników Higieny Dzieci i Młodzieży.

W ciągu roku sprawozdawczego skontrolowano 53 stałych placówek oświatowo-wychowawczych, w których dokonano oceny:

- stanu sanitarnego i technicznego placówek,
- umebłowania sal zabaw/lekcyjnych i usadzenia uczniów zgodnie z wymogami ergonomii,
- przestrzegania zasad higieny przy układaniu tygodniowych rozkładów zajęć.
- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 11 stycznia 2001r. o substancjach i preparatach chemicznych w szkołach.

Jak wynika z analizy sporządzonej na podstawie przeprowadzonych kontroli stan sanitarny i techniczny placówek stałych utrzymuje się na dobrym poziomie, ponieważ tylko w 6,8% skontrolowanych stwierdzono zły stan techniczny budynku w :

- ❖ 1 gimnazjum
- ❖ 1 zespole szkół ponadpodstawowych

W roku sprawozdawczym w powiecie grodzkim powstały cztery nowe placówki, tj:

- Akademickie Liceum Ogólnokształcące przy Wyższej Szkole Agrobiznesu w Łomży, ul. Studencka 19,
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze w Szkole Podstawowej nr 7 w Łomży, ul. Mickiewicza 6,
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze w Szkole Podstawowej nr 2 w Łomży, ul. Piękna 2,

- Świelica Socjoterapeutyczna w Łomży, ul. Giełczyńska 20

Na terenie powiatu grodzkiego nie stwierdzono niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów i wychowanków. Ogółem w 100% skontrolowanych placówek nie odnotowano ponadnormatywnej liczby uczniów/wychowanków na 1 urządzenie sanitarne, czy też braku dostępu do ciepłej wody w sanitariatach. Dane o niezachowaniu standardów dostępności do urządzeń sanitarnych są zmienne, ponieważ ich liczbę ustala się przeliczając znajdujące się w placówce urządzenia sanitarne na największą liczbę uczniów/wychowanków przebywających jednocześnie w placówce, która co roku może być inna.

Mając na uwadze poprawę warunków higieniczno-sanitarnych i technicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży wydał 4 decyzji administracyjne, w tym

- 2 nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości;
- 1 zmieniająca treść wydanych wcześniej decyzji przedłużając termin wykonania zaleceń;
- 1 decyzję uchylającą prowadzone postępowanie z powodu wykonania zaleceń.

Ogółem wyegzekwowano wykonanie zaleceń z 2 decyzji wydanych w latach ubiegłych.

W wielu zespołach szkół wykonywano bieżące prace remontowe bez konieczności prowadzenia postępowania administracyjnego przez organ Inspekcji Sanitarnej.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Głównym zamierzeniem realizowanym w 2012 roku w tym dziale było sprawowanie zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny: środowiska, pracy, radiacyjnej, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne i inne obiekty budowlane - przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, w szczególności objętych nadzorem bieżącym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

W ostatnich latach zaobserwowano zainteresowanie gmin w kierunku zmiany polityki przestrzennej i dostosowanie jej do obowiązujących wymogów. Organy administracji samorządowej sporządzają studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a na ich podstawie opracowują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem wpływu na:

- jakość powietrza,
 - klimat akustyczny,
 - gospodarkę wodno-ściekową,
 - gospodarkę odpadami
- oraz na zdrowie ludzi.

W wielu przypadkach zmiany istniejącego zagospodarowania terenu dotyczyły przekształcenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe, usługowe, rekreacyjne oraz pod infrastrukturę techniczną.

Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) wprowadziła nowe zadania dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, przez co wzmocniony został nadzór nad dokumentacją na etapie planowania przestrzennego.

W 2012 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży na terenie powiatu łomżyńskiego uzgodnił 1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko pion nadzoru zapobiegawczego zaopiniował 3 projekty dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Realizacja przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na

środowisko może powodować uciążliwości i oddziaływanie ich w sposób ujemny na poszczególne elementy środowiska, w tym na zdrowie człowieka. Obecne ustawodawstwo zostało dostosowane do spełnienia tych wymogów oraz dało również możliwość czynnego udziału społeczeństwa w procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W oparciu o ustawę z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na terenie pow. łomżyńskiego wydał:

- 15 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,

- 2 opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

Kolejnym ważnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zajmowanie stanowiska dotyczącego:

1/ pomieszczeń i urzędzeń:

-podmiotów leczniczych - w 2012 r. wydał 28 decyzji, w tym 1 podmiot leczniczy w zakresie długoterminowej opieki domowej i 1 opinie na transport sanitarny,

- praktyk zawodowych – w 2012r. wydał 6 decyzji,

- aptek – wydał 5 opinii,

- hurtowni farmaceutycznej – wydał 1 decyzję,

2/ oceny warunków bezpieczeństwa i higieny w placówkach oświatowych - wydał 6 opinii w tym 2 opinie dotyczące placówki wsparcia dziennego i 1 opinię dotyczącą świetlicy socjoterapeutycznej.

Opiniowano również dokumentacji obiektów budowlanych innych niż mogące znacząco oddziaływać na środowisko. W trakcie opiniowania dokumentacji projektowej zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak zapewnienie właściwych warunków sanitarno – zdrowotnych w miejscach pobytu ludzi (zamieszkania i przebywania), a także odpowiednich warunków pracy osobom zatrudnionym w zakładach pracy.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zaopiniowali 5 projektów budowlanych pod względem wymagań sanitarno-higienicznych, które w dotyczyły służby zdrowia i usług gastronomicznych.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny uczestniczył także w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych - przeprowadzono 9 oględzin,

W porównaniu z latami poprzednimi w dalszym ciągu obserwuje się poprawę warunków sanitarno - higienicznych na różnych etapach procesu inwestycyjnego. Dotyczy to zwłaszcza dużych obiektów użyteczności publicznej, komunalnych, usługowych, zakładów pracy, służby zdrowia, oświaty, które były kontrolowane pod względem zastosowania rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zdrowotne przyszłych użytkowników. Obiekty te wykonane są w całości z materiałów dobrej jakości, posiadających świadectwo Instytutu Techniki Budowlanej i Materiałów Budowlanych oraz Państwowego Zakładu Higieny.

Wyposażone są w nowoczesne urządzenia produkcyjne i linie technologiczne, wykonane z wyrobów wysokiej klasy, co powoduje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska.

SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ W DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNEJ

System działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu łomżyńskiego oparty został na spełnieniu wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17020. Wdrożony, udokumentowany i stale nadzorowany system zarządzania jakością:

- gwarantuje taki sam tryb postępowania podczas każdej kontroli,
- jest gwarancją precyzyjnych i wnikliwych kontroli przeprowadzanych zgodnie z najlepszą praktyką,
- jest gwarancją uzyskiwania wiarygodnych i odtwarzalnych wyników kontroli,
- poprawia skuteczność zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,

- jest mechanizmem wykorzystywanym w celu zapewnienia publicznego
- zaufania w odniesieniu do wiarygodności działań istotnych z punktu ochrony zdrowia ludzkiego.

Głównym celem jest *zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno - epidemiologicznego* na terenie powiatu łomżyńskiego w obszarze działania zgodnym z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

SYSTEM ZARZĄDZANIA W LABORATORIUM

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży posiada Certyfikat akredytacji nr AB 635, wydany przez Polskie Centrum Akredytacji (wydanie 9 z dn. 10.08.2011r.) w zakresie badań :

- mikrobiologicznych i organoleptycznych środków spożywczych, wody,
- bakteriologicznych materiału biologicznego,
- organoleptycznych i fizykochemicznych środków spożywczych,
- fizykochemicznych wody do spożycia, kąpielisk,
- pyłowych i chemicznych zanieczyszczeń powietrza,
- pomiarów czynników fizycznych: hałasu, wibracji, mikroklimatu i oświetlenia w środowisku pracy

Szczegółowe zakresy akredytacji znajdują się na stronie www.pca.gov.pl oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży <http://psse-lomza.pbip.pl/>.

Akredytowane obszary poddawane są corocznym niezależnym ocenom przez Polskie Centrum Akredytacji. Celem tych ocen jest potwierdzenie ciągłego spełnienia wymagań normy, utrzymywania odpowiednich kompetencji oraz doskonalenie systemu zarządzania jakością.

W Oddziale Laboratoryjnym w Łomży są realizowane zadania wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu ochrony zdrowia publicznego poprzez wykonywanie badań:

- fizycznych
- chemicznych
- mikrobiologicznych

Badania są wykonywane w następujących sekcjach Oddziału Laboratoryjnego:

a/ Sekcja Badań Fizykochemicznych Żywności i Wody wykonuje badania w ramach ogólnokrajowego planu kontroli urzędowej i monitoringu, ustawowego nadzoru oraz badania zlecane przez klientów. W sekcji są wykonywane badania fizykochemiczne, organoleptyczne oraz znakowanie:

- żywności i wody (przeznaczonej do spożycia, z kąpielisk, powierzchniowej wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia)
- posiłków
- badania próbek sanitarnych

W sekcji w 2012 roku wykonano 418 oznaczeń w próbkach środków spożywczych oraz 5284 oznaczenia w próbkach wody

b/ Sekcja Badań i Pomiarów w Środowisku Pracy zajmuje się:

- pobieraniem próbek do oceny narażenia zawodowego na czynniki chemiczne i pyły przemysłowe
- badaniem chemicznych zanieczyszczeń powietrza na stanowiskach pracy
- badaniem pyłowych zanieczyszczeń powietrza na stanowiskach pracy
- pomiarami hałasu słyszalnego, hałasu infradźwiękowego i hałasu ultradźwiękowego
- pomiarami drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka i działających na organizm człowieka przez kończyny górne
- pomiarami oświetlenia elektrycznego miejsc pracy

W 2012 roku Sekcja Badań i Pomiarów w Środowisku Pracy pobrała 182 próbek, w których

wykonała 585 oznaczeń.

c/ Sekcja Badań Mikrobiologicznych Żywności i Wody wykonuje badania mikrobiologiczne środków spożywczych w ramach ogólnokrajowego planu kontroli urzędowej i monitoringu, w ramach nadzoru sanitarnego i na zlecenie klienta zewnętrznego:

- wody przeznaczonej do spożycia
- wody powierzchniowej
- żywności
- wymazów sanitarnych.

W 2012 roku wykonano 2980 oznaczeń w próbkach żywności i 1648 oznaczeń w próbkach wody.

d/ Sekcja Badań Mikrobiologicznych Materiału Biologicznego i Przygotowywania Podłoży wykonuje badania materiału biologicznego:

- bakteriologiczne,
- parazytologiczne (w tym gleby)
- do książeczek zdrowia w kierunku wykrywania pałeczek z rodzaju Salmonella- i Shigella
- identyfikację szczepów Salmonella i Shigella
- badania skuteczności procesów sterylizacji
- badania bakteriologiczne czystości środowiska szpitalnego

W 2012 roku w Sekcji przebadano 3303 próbek materiału biologicznego, wykonując w nich 11774 oznaczeń,

W Oddziale Laboratoryjnym w 2012 roku w ramach nadzoru sanitarnego wykonano ogółem 7062 badania:, w których dokonano

- 2125 oznaczeń chemicznych
- 4162 oznaczeń fizycznych
- 16402 oznaczeń mikrobiologicznych .

Działalność laboratorium oparta jest na systemie zarządzania jakością zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 17025.

Oddział Laboratoryjny realizuje politykę jakości poprzez:

- kompetentny personel posiadający odpowiednie wykształcenie, przeszkolenie, wiedzę, i doświadczenie zawodowe
- odpowiednie wyposażenie pomiarowo-badawcze
- stosowanie uznanych i wiarygodnych metod badawczych
- wewnętrzną kontrolę jakości wyników badań
- szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne personelu
- udział w międzylaboratoryjnych badaniach biegłości

Działalność laboratorium jest oceniana przez klientów poprzez „Ankiety badania poziomu zadowolenia klienta”. Analiza ankiet za 2012 rok przeprowadzana na przeglądzie zarządzania, podsumowując wszystkie elementy oceny wykazała wysoki poziom zadowolenia klienta z usług laboratorium. Poznane opinie i uwagi są wykorzystane do dalszego doskonalenia działalności laboratorium, aby spełnić oczekiwania klienta.